

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví
Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Bc. Markéta Orlová

**Informační sítě a služby v oblasti evropské integrace v České republice
po vstupu do Evropské unie**

Diplomová práce

Praha 2009

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jitka Hradilová

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Zadání

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 10. srpna 2009

.....
Podpis diplomatky

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své diplomové práce, PhDr. Jitce Hradilové, za doporučení některých informačních pramenů a také za cenné konzultace a připomínky k této práci.

Identifikační záznam

ORLOVÁ, Markéta. *Informační sítě a služby v oblasti evropské integrace v České republice po vstupu do Evropské unie [The information networks and services in the field of European integration in the Czech Republic after the joining the European Union]*. Praha, 2009. 99 s. III s. příl. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví 2009. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jitka Hradilová.

Abstrakt

Diplomová práce mapuje informovanost občanů České republiky v oblasti evropské integrace se zaměřením na informační sítě a služby.

Úvodní část popisuje vztahy České republiky a Evropské unie do roku 2004, kdy se ČR stala součástí evropské integrace. Další kapitola je věnována dvěma liniím komunikační strategie před referendem o vstupu ČR do EU. Jedná se o Komunikační strategii vlády ČR a Komunikační strategii Delegace evropské komise v ČR. Pozornost je také věnována komunikační strategii Vlády ČR po vstupu do EU, kde jsou rozvedeny jednotlivé koncepce informování v letech 2005 – 2009. Závěrečná kapitola je analýza činnosti sítě Eurocenter provedená pomocí dotazníkového šetření.

Klíčová slova: Evropská unie, komunikační strategie vlády ČR, komunikační strategie Delegace evropské komise v ČR, Eurocentra, Euroskop, Eurofon, Eurokurýr, Euroknihovna, informační sítě a služby, referendum

Obsah

OBSAH	7
PŘEDMLUVA	9
1. VÝVOJ VZTAHŮ ČESKÉ REPUBLIKY A EVROPSKÉ UNIE DO ROKU 2004	11
1.1 VYTVÁŘENÍ VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ	11
1.1.1 Dílčí obchodní dohody	11
1.1.2 Evropské dohody a jejich instituční zajištění	12
1.1.3 Rozšíření EU	15
1.1.4 Přístupové partnerství	17
1.1.5 Předvstupní vyjednání	19
1.1.6 Předvstupní pomoc	19
1.1.6.1 Program Phare	20
1.1.6.2 Podpora ochrany životního prostředí a dopravy (ISPA)	21
1.1.6.3 Podpora zemědělství a rozvoji venkova (SAPARD)	21
1.1.6.4 Spolufinancování mezinárodními finančními institucemi	22
1.1.6.5 Zpřístupnění programů Evropského společenství pro kandidátské země (tzv. komunitární programy)	23
1.1.7 Smlouva o přistoupení	23
2. DVĚ LINIE KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE V OBDOBÍ PŘED REFERENDEM O VSTUPU ČR DO EU A JEJICH VÝSLEDKY	26
2.1 KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE VLÁDY ČR	26
2.1.1 Cíle	27
2.1.2 Institucionální zabezpečení	29
2.1.3 Cílové skupiny	29
2.1.4 Komunikační kanály	30
2.1.5 Využití zdrojů informací o EU	35
2.1.6 Průzkum veřejného mínění	36
2.2 REFERENDUM	37
2.2.1 Předpokládaná účast a výsledky referenda o vstupu ČR do EU	39
2.2.2 Účast voličů a výsledky referenda o vstupu ČR do EU	41
2.2.3 Spokojenost občanů se členstvím ČR v EU	42
2.3 KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE DELEGACE EVROPSKÉ KOMISE V ČR V OBDOBÍ PŘED REFERENDEM	43
2.3.1 Cíle Delegace Evropské komise	43
2.3.2 Komunikační strategie Evropské komise před rozšířením (COM (2001) 354 final)	44
2.3.3 Informační centrum Evropské unie (ICEU)	45
2.3.4 Podpora Delegace evropské komise	45
3. INFORMOVÁNÍ OBČANŮ O OTÁZKÁCH EVROPSKÉ INTEGRACE PO VSTUPU ČR DO EU	46
3.1 KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE VLÁDY ČR PO VSTUPU ČR DO EU	46
3.1.1 Koncepce informování o evropských záležitostech v letech 2005 - 2009	46
3.1.2 Integrovaný informační systém vládní linie	54
3.1.2.1 Eurocentra	54
3.1.2.2 Eurofon	56
3.1.2.3 Euroskop	57
3.1.2.4 Eurokurýr	57
3.1.2.5 Euroknihovna	57
3.2 KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE EVROPSKÉ KOMISE PO ROZŠÍŘENÍ	58
3.2.1 Plán D	58
3.2.2 Informační síť a služby Evropské komise	62
3.2.3 Informační síť a služby v ČR podporované Evropskou komisí	65
3.2.3.1 Stálé zastoupení ČR při Evropské Unii	65
3.2.3.2 Síť středisek Europe Direct	66
3.2.3.3 Evropská dokumentační střediska v České republice	67
3.2.3.4 Informační síť o strukturálních fondech EU	68
3.3 ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V EU 2009 A JEHO INFORMAČNÍ ZABEZPEČENÍ	70
3.3.1 Předsednictví v Radě EU	70
3.3.2 Cíle webu	73

3.3.3 Zájem občanů ČR o předsednictví v Radě EU	74
3.3.4 Názory občanů na míru informovanosti o předsednictví ČR v Radě EU	75
4. ANALÝZA ČINNOSTI A SLUŽEB SÍTĚ EUROCENTER	76
4.1 HLAVNÍ AKTIVITY EUROCENTER.....	76
4.2 ANALÝZA ČINNOSTI EUROCENTER.....	77
4.2.1 Věkové kategorie navštěvující Eurocentra	77
4.2.2 Nejčastěji kladené dotazy	78
4.2.3 Návštěvnost akcí pořádaných Eurocentry	79
4.2.4 Prostředky, jimiž občané kontaktují Eurocentra	80
4.2.5 Vydávání informačních periodik	82
4.2.6 České předsednictví v Radě EU a zájem veřejnosti.....	82
4.2.7 Jsou občané ČR dostatečně informováni o otázkách evropské integrace?	83
ZÁVĚR.....	84
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	86
SEZNAM GRAFŮ.....	97
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	98
SEZNAM PŘÍLOH	99

Předmluva

Česká republika spolu s dalšími kandidátskými zeměmi přistoupila dne 1. května 2004 k Evropské unii. Tímto krokem jsme se zařadili do společenství vyspělých evropských zemí, které již měly možnost pocítit výhody i nevýhody evropské integrace.

Téma své diplomové práce, **Informační sítě a služby v oblasti evropské integrace v České republice po vstupu do Evropské unie**, jsem si vybrala nejen s ohledem na tyto skutečnosti a svůj zájem o danou problematiku, ale také vzhledem k možnosti získání informací z oblasti, která je aktuální. Díky provedené analýze jsem si své vědomosti rozšířila a doplnila nejen v teoretické rovině, ale především pak o konkrétní výsledky z praxe.

Vstupu České republiky do Evropské unie předcházela řada jednání, která vyústila v oficiální žádost o členství v roce 1996. Od podání přihlášky po vstup ČR do EU uplynulo osm let, kdy si občané sami v referendu zvolili, že chtějí být součástí evropské integrace.

Vláda České republiky ve svém programovém prohlášení stanovila přípravu na členství ČR v Evropské unii jako svůj prvořadý zájem a dlouhodobou prioritu. Součástí této priority byla tzv. Komunikační strategie ČR před vstupem do EU, která byla zaměřena na informování občanů o procesu evropské integrace a o očekávaných změnách, které členství v Evropské unii přinese. Nezávisle na této vládní strategii realizovala Evropská komise, prostřednictvím své Delegace v České republice, svou vlastní strategii. Tyto dvě komunikační strategie šly paralelně, bez vzájemné koordinace.

Na základě zkušeností z kampaně před referendem, analýzy monitorovaného zájmu občanů a jejich informačních potřeb a s přihlédnutím ke zkušenostem ostatních zemí vypracoval Úřad vlády Komunikační strategii České republiky po vstupu do Evropské unie. Tato Komunikační strategie zahrnovala Koncepti informování o evropských záležitostech na jednotlivá léta, jejímž

cílem bylo stanovit komunikační okruhy a komunikační priority, které budou pokrývat aktuální problémy Evropské unie.

Cílem mé práce bylo, po předchozím zmapování vývoje informačního zabezpečení občanů ČR v období příprav na členství v EU, analyzovat současný stav informačních sítí a služeb v oblasti evropské integrace se zvláštním zaměřením na síť Eurocenter, jejichž prioritou je podporovat informovanost české veřejnosti a podněcovat zájem a veřejnou debatu o tématech Evropské unie.

1. Vývoj vztahů České republiky a Evropské unie do roku 2004

1.1 Vytváření vzájemných vztahů

1.1.1 Dílčí obchodní dohody

Rok 1978

Prvním smluvním dokumentem mezi Československem a Evropskými společenstvími bylo tzv. **autolimitační sektorové ujednání pro obchod s hutnickými výrobky**, které bylo poprvé ujednáno mezi ČSSR a Evropským společenstvím uhlí a oceli na půdě GATT (Všeobecná dohoda o clech a obchodu) v roce 1978.¹⁾

Rok 1982

O čtyři roky později následovala obdobná **bilaterální textilní dohoda** mezi ČSSR a Evropským hospodářským společenstvím (EHS).

Rok 1988

V září 1988 navázalo Evropské společenství a Československá republika diplomatické vztahy. První vzájemná dohoda průřezového charakteru je datována 19. prosincem 1988, kdy se v Bruselu sešli zástupci ČSSR a Evropských společenství, aby podepsali **Dohodu o obchodu průmyslovými výrobky mezi ČSSR a EHS**. Smlouva vstoupila v platnost 1. 4. 1989 a představovala čistě obchodní dohodu nepreferenčního charakteru, plně založenou na principu nejvyšších výhod podle pravidel GATT. Platnost byla stanovena na 4 roky.

Rok 1989

Vzhledem k změnám způsobeným v Československu událostmi listopadu 1989 pozbyla uzavřená dohoda platnost již po 1 roce a byla nahrazena zcela novou dohodou, která posunula bilaterální vztahy mezi Československem a ES na vyšší úroveň.

1990

Novým smluvním dokumentem se stala **Dohoda mezi ČSFR a EHS a Evropským společenstvím pro atomovou energii o obchodu, obchodní a hospodářské spolupráci, tzv. kooperační dohoda**. Byla podepsána v Bruselu 7. 5. 1990 tehdejším předsedou federální vlády Mariánem Čalfou a tehdejším předsedou Rady Evropských společenství (ES), Geraldem Collinsem, společně s místopředsedou Komise Frankem Andriessenem. Dohoda byla rozdělena na části věnované obchodu, obchodní a hospodářské spolupráci a jejím cílem bylo zajišťovat rozvoj, diverzifikaci a harmonizaci vzájemných hospodářských vztahů, včetně zdokonalování k tomu potřebných podmínek. Byla uzavřena na dobu 10 let s možností doplňujících dohod a změn. ¹⁰⁾ Tato dohoda byla ukončena momentem vstupu v platnost Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou a ES, a jejími členskými státy na straně druhé.

1.1.2 Evropské dohody a jejich instituční zajištění

Rok 1991

Základ skutečně bilaterálních vztahů tzv. **Evropské dohody**. ²⁾ Hlavní zásady Evropských dohod spočívají v respektování demokratických principů - lidských práv a tržní ekonomiky. Každá Evropská dohoda předpokládá určité přechodné období, které dovolí přidružené zemi přiblížit se právním normám Evropského společenství. ⁸⁾

V případě států střední a východní Evropy se vyjednávání vedla již od konce roku 1990. 16. prosince 1991 došlo k podpisu **Evropských dohod o přidružení ČSFR, Maďarska a Polska k Evropským společenstvím.**¹⁰⁾

Evropská (asociační) dohoda

Dohoda, kromě jiného, obsahovala harmonogram pro vytvoření zóny volného obchodu mezi ČR a ES do 1. 1. 2002. Vzhledem k potřebě ratifikace smlouvy všemi účastníky byla současně podepsána **Prozatímní dohoda o obchodu a otázkách s obchodem souvisejících mezi ČSFR a EHS a ESUO**, která obsahovala podstatná ustanovení Evropské dohody.²⁾

Důvodem pro její uzavření byl fakt, že asociační dohoda podléhala jako celek ratifikaci, resp. schválením všemi parlamenty členských zemí ES a Evropským parlamentem, jakož i ratifikaci Federálním shromážděním ČSFR. Aby nebylo naplňování ustanovení dohody dotýkající se vytváření zóny volného obchodu zbytečně zdržováno, dohodly se obě strany na uzavření Prozatímní dohody, která ratifikaci nepodléhá. Prozatímní dohoda byla schválena Radou ES 28. 2. 1992 a vstoupila v platnost 1. března 1992.⁴⁾

Rok 1993

Federální Evropská dohoda však vzhledem k blížícímu se rozdělení ČSFR na dva nástupnické státy - Českou republiku a Slovenskou republiku ratifikována nebyla a nikdy nevstoupila v platnost. Po rozdělení ČSFR prohlásila Česká republika, jako jeden z nástupnických států, že přejímá všechny závazky vyplývající z Prozatímní dohody a dohodla se s slovenskou stranou na rozdělení celních kvót, celních stropů i jiných práv a závazků vyplývajících z Prozatímní dohody. ES vyjádřila souhlas s existencí dvou samostatných smluvních vztahů mezi ČR a ES a SR a ES, s uplatňováním dohody i po 1. lednu 1993, a s provedením některých změn. Tyto změny byly upraveny Doplnkovým protokolem k Prozatímní dohodě, který byl spolu s Dodatkovým protokolem, rozšiřujícím a urychlujícím poskytování některých koncesí ze strany Společenství, podepsán 21. prosince 1993 a vstoupil v platnost od 1. ledna 1994.

Rozdělení Prozatímní dohody však nebylo opakováno v případě Evropské dohody asociační, která musela být nově dojednána. První jednání o harmonogramu sjednávání Evropské dohody pro samostatnou Českou republiku proběhla již 8. prosince 1992 a vlastní jednání byla zahájena 28. ledna 1993. Po dvou kolech jednání se Česká republika na straně jedné, a ES a její členské státy na straně druhé, dohodly na textu nové Evropské dohody, který byl parafován 23. června 1993 a podepsán 4. října téhož roku u příležitosti zasedání Rady ES. Již 27. října 1993 dohodu ratifikoval Evropský parlament a 8. prosince 1993 na své 15. schůzi tak učinila rovněž Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Ze 167 přítomných poslanců hlasovalo pro návrh Evropské dohody 155 poslanců, proti návrhu dva a čtyři poslanci se hlasování zdrželi. Nehlasovalo 6 poslanců. Dohoda vstoupila v platnost 1. února 1995 a byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 7/1995 Sb.⁴⁾

Jejím cílem bylo poskytovat právní rámec pro politický dialog, podporovat rozvoj obchodních a hospodářských styků mezi oběma stranami, vytvářet základ pro technickou a finanční pomoc Společenství a vhodnou platformu podpory postupného začleňování České republiky do Unie.

Na rozdíl od dohody z roku 1991 navíc obsahovala suspenzivní klauzuli, která umožňovala jednostranné zrušení platnosti Evropské dohody v případě porušení podstatných smluvních závazků druhou stranou či při nedodržování lidských práv a svobod. Evropská dohoda vstoupila v platnost 1. 2. 1995.¹⁰⁾

Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé vychází v zásadě z textu původní federální Asociační dohody. Dohoda předpokládala vytvoření zóny volného obchodu průmyslovými výrobky mezi ČR a ES do 1. ledna 2002 (zrušení cel k 1. 1. 2001, zrušení kvót k 1. 1. 2002). Přestože dohoda vstoupila v platnost až 1. února 1995, některé její části byly prováděny již na základě Prozatímní dohody a tudíž i základními daty, od něhož se odvíjí některé lhůty ve smlouvě uvedené, jsou buď 1. leden 1992 nebo 1. březen 1992. Vedle vytvoření zóny volného obchodu dohoda zavazovala obě strany k hospodářské, kulturní a finanční spolupráci v oblastech, jako jsou např. energetika, telekomunikace, malé

a střední podnikání, hospodářská soutěž, školství atp. Dohoda rovněž zavazovala Českou republiku k postupnému sblížení svého právního řádu s tzv. *acquis communautaire*.⁴⁾

Vedle suspenzivní klauzule je stejně významnou součástí dohody i její článek 6, podle něhož je úcta k lidským právům jedním ze základních prvků přidružení ČR k ES. Článek 6 však není ze strany ES reakcí na nějaký nepříznivý vývoj v oblasti lidských práv v ČR, ale vyplývá z deklarace Rady ES z 11. května 1992, podle níž musí být obdobná klauzule týkající se respektu k lidským právům součástí všech nově uzavíraných kooperačních a asociačních dohod mezi ES a třetími zeměmi - členy Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (nyní Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě).⁴⁾

1.1.3 Rozšíření EU

Evropské dohody vytvořily základní rámec spolupráce Evropské unie s přidruženými zeměmi, ovšem nedávaly ještě záruku dalšího procesu logicky vyústujícího v plné členství těchto zemí v EU. Dalšími mezníky ve vývoji se staly významné summity, které stanovily směr dalšího rozšiřování Unie, daly jasná kritéria a úkoly, jak přidruženým zemím, tak Unii samotné a vrcholila zahájením negociací se zeměmi, které podaly přihlášku do Evropské unie.

Historickým mezníkem pro debatu uvnitř EU a i ve vztahu k přidruženým zemím se stal kodaňský summit v červnu 1993. Evropská rada uznala na svém zasedání v Kodani právo zemí střední a východní Evropy vstoupit do Evropské unie pokud si to budou přát a pokud budou schopné převzít na sebe závazky vyplývající ze členství.⁸⁾

Kodaňská kritéria jsou tvořena souborem obecně formulovaných požadavků, jejichž splněním je podmíněn vstup kandidátské země do Evropské unie.¹²⁾

Členství vyžaduje, aby každá ucházející se země:

- dosáhla stability svých institucí, které zajišťují demokracii, právní stát, dodržování lidských práv a respektování a ochranu menšin
- vybuodovala fungující tržní ekonomiku a dokázala zvládnout konkurenční tlaky a tržní síly uvnitř EU
- byla schopná převzít závazky vyplývající z členství, včetně plnění cílů politické, ekonomické a měnové unie ¹³⁾

Madridský summit doplnil poslední kodaňské kritérium o nezbytnost zajištění dostatečné správní (administrativní) kapacity pro převzetí celé legislativy Společenství do národní legislativy. V rámci výsledků summitu byla navržena praxe při vypracovávání posudků Komise na kandidátské země.

Povinnost vypracovávat posudky kandidátských zemí byla uložena Komisi na summitu Evropské rady v Lucemburku roku 1997. ¹⁵⁾

V roce 1996 Česká republika oficiálně požádala o členství v EU. Premiér Václav Klaus předal **žádost ČR o vstup do Evropské unie** 23. ledna v Římě. Dne 26. dubna stejného roku převzal ministr zahraničí ČR Josef Zieleniec dotazník Evropské komise, který Komise požadovala pro vypracování posudku k žádosti ČR o členství. Vyplněný dotazník byl odevzdán v prosinci 1996. ¹⁰⁾

Spolu s ČR jednalo o přistoupení Maďarsko, Polsko, Estonsko, Slovinsko a Kypr, další šestice Bulharsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Rumunsko, Slovensko byla k jednání přizvána v únoru 2000.

V červenci 1997 doporučila Evropská Komise zahájit s Českou republikou jednání o vstupu. Toto doporučení vyplývalo z analýzy obsažené v posudku, v němž Evropská Komise vyjadřovala názor, že Česká republika:

- má stabilní instituce, zaručuje právní stát, lidská práva a ochranu menšin
- může být považována za fungující tržní ekonomiku, která je schopná vyrovnat se ve střednědobé perspektivě s konkurenčním tlakem a tržními silami v rámci Unie
- měla by být schopná ve střednědobé perspektivě aplikovat *acquis* za předpokladu, že bude pokračovat ve svém úsilí o jeho převzetí a zintenzívní svou práci na jeho zavedení ³²⁾

Do čela českého vyjednávacího týmu byl 14. 1. 1998 jmenován náměstek ministra zahraničních věcí Pavel Telička. Hlavním vyjednavatelem Evropské komise byl Klaus van der Pas, v čele vyjednávacího týmu příslušného pro ČR stál Michael Leigh a od roku 2000 Rutger Wissels. ³⁰⁾

Proces přípravy na členství byl, dle rozhodnutí Evropské rady v Lucemburku, průběžně monitorován ze strany Evropské komise, která počínaje rokem 1998 každoročně vydávala **Pravidelné zprávy o pokroku České republiky v přípravách na členství v EU**. Popisovala v nich vztahy ČR a EU, analyzovala plnění přístupových kritérií, sledovala pokrok učiněný od zveřejnění poslední zprávy a celkově se zabývala situací v ČR na její cestě do EU.

První hodnotící zprávu na ČR po zahájení vyjednávání Komise zveřejnila 4. 11. 1998, poslední nese datum 5. 11. 2003 a označení Souhrnná monitorovací zpráva o přípravách České republiky na členství. ¹⁶⁾

1.1.4 Přístupové partnerství

Přístupové partnerství bylo vyjednáno Radou s každou kandidátskou zemí (kromě Kypru, Malty a Turecka) v roce 1998. ³⁴⁾

Smyslem Přístupového partnerství bylo zasadit do jednotného rámce prioritní oblasti pro další práci vymezené v posudku Komise na žádost České republiky o členství v Evropské unii, finanční prostředky vyhrazené na pomoc České republice a realizovat tyto priority a podmínky. ¹⁸⁾

Přístupová partnerství koordinují pomoc Evropského společenství zemím střední a východní Evropy a stanovují priority pro každou oblast při adaptaci legislativy Společenství (acquis).³⁴⁾

Přístupové partnerství poskytovalo rámec řadě politických nástrojů, které byly použity, aby pomohly kandidátským zemím v jejich přípravách na členství. Zahrnoval Národní program pro převzetí acquis, který přijala Česká republika, Společné hodnocení priorit ekonomické politiky, Pakt proti organizovanému zločinu a materiál mapující cestu k vnitřnímu trhu. Každý z těchto nástrojů měl odlišný charakter a byl připraven a implementován podle specifických postupů. Netvořil sice nedílnou součást Partnerství, ale jejich priority byly v souladu.

Na základě analýzy Posudku Komise a hodnocení Rady byly pro Českou republiku stanoveny následující krátkodobé a střednědobé priority a přechodné cíle.

Krátkodobé priority:

- ekonomické reformy
- posílení institucionální a administrativní kapacity
- vnitřní trh
- spravedlnost a vnitro-rozvoj účinného zajištění hranic
- životní prostředí

Střednědobé priority:

- politická kritéria
- ekonomická politika
- posílení institucionální a administrativní kapacity
- vnitřní trh
- spravedlnost a vnitro
- zemědělství
- doprava
- zaměstnanost a sociální oblast
- životní prostředí

- regionální politika a soudržnost¹⁸⁾

1.1.5 Předvstupní vyjednání

Proces složitých předvstupních vyjednávání byl ze strany České republiky a dalších 9 kandidátských států na jedné, a EU na straně druhé úspěšně zakončen na zasedání Evropské rady ve dnech 12. - 13. prosince 2002 v Kodani. Byly uzavřeny všechny vyjednávací kapitoly včetně přechodných období zajišťující přístupujícím státům nutné přechodné uspořádání všech záležitostí tak, aby byly schopny se úspěšně vyrovnat se všemi závazky vyplývajícími z členství v EU. Evropská rada rozhodla, v souladu se stanoviskem Komise vyjádřeném ve zprávě z října 2002, o přijetí 10 nových členských států k 1. 5. 2004.¹⁶⁾

Platná pravidla neumožňují, aby si nová členská země vyjednávala jakékoli výjimky z platné legislativy Unie. Je však možné, aby nové členské země část platné unijní legislativy zavedly až po vstupu do EU. Neznamena to však výjimku, ale pouze časový odklad, který je označován jako přechodné období. Nová členská země se přitom musí zavázat, kdy přechodné období skončí. Přechodná období jsou s novými členskými státy dojednána nejčastěji proto, že zavedení určitého unijního předpisu je investičně příliš náročné a pro nový členský stát obtížně proveditelné. Jsou dojednána také v případech, kdy nová země je přesvědčena, že okamžité zavedení nové legislativy by vyvolalo sociální potíže nebo by bylo pro veřejnost dané země těžko přijatelné.³³⁾

1.1.6 Předvstupní pomoc

Kandidátské země se musí přizpůsobit standardům Evropské unie, aby se při svém vstupu byly schopny podřídit legislativě Unie. Tento úkol však vyžaduje masivní investice zejména v oblasti průmyslu a životního prostředí. Předvstupní pomoc zemím střední a východní Evropy představuje klíčový element strategie EU vůči kandidátům.³⁵⁾

1.1.6.1 Program Phare²⁴⁾

Program Phare představuje hlavní kanál finanční a technické spolupráce, s cílem pomoci zemím střední a východní Evropy v přípravě na jejich vstup do EU. Program Phare je navržen jako podpůrný program pro přechod těchto zemí k demokracii a tržní ekonomice, ale jeho úloha se postupně mění a vyvíjí. Phare dále podporuje projekty sociální a ekonomické soudržnosti, jejichž cílem je zvýšit životní úroveň v nejhudších regionech. Po přistoupení k EU tento úkol převezme Evropský regionální rozvojový fond a Evropský sociální fond. Jako výkonný orgán Evropské unie je za fondy Phare zodpovědná Evropská komise spolu s vládami příslušných zemí. Cílem programu je pomoci zemím střední a východní Evropy splnit kritéria nezbytná pro vstup do Evropské unie stanovená na zasedání Evropské rady v Kodani v červnu 1993.²⁵⁾

Projekty programu Phare

Projekty Národních programů Phare realizované v letech 1998-2006 pomohly České republice při přípravě na plnění podmínek souvisejících se vstupem ČR do Evropské unie. Podporováno bylo nejen přejímání příslušného *acquis* českou státní správou, ale především schopnost českých institucí evropskou legislativu efektivně implementovat. Projekty byly zaměřeny do několika prioritních oblastí: finance, vnitro, zemědělství, životní prostředí, spravedlnost a rozvoj občanské společnosti. Pilotní investiční projekty v oblasti ekonomické a sociální soudržnosti pomohly vytvořit a testovat struktury, jejichž funkčnost byla předpokladem pro úspěšné zahájení čerpání ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti po vstupu ČR do EU.²⁹⁾

Čerpání z Phare

Poslední finanční prostředky z programu Phare byly v České republice vyplaceny k 30. listopadu 2006. Česká republika čerpala podporu z Phare úspěšně.²⁶⁾

V oblasti národních programů se podařilo vyčerpat přes 88% všech prostředků, u programů přeshraniční spolupráce to bylo necelých 95%.²⁷⁾

Úspory vznikly převážně při výběrových řízeních, protože ceny vybraných nabídek byly v mnoha případech nižší než odhadované rozpočty. Na základě mnoha hodnotících zpráv vypracovaných Evropskou komisí, českými institucemi nebo nezávislými hodnotiteli je implementace programu Phare v ČR hodnocena kladně. ²⁶⁾

1.1.6.2 Podpora ochraně životního prostředí a dopravě (ISPA) ²⁴⁾

Pro kandidátské země byl, jako příprava na Fond soudržnosti, zřízen finanční nástroj (používá se i označení fond) ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession). Fond ISPA se zaměřuje na financování opatření v oblastech životního prostředí a dopravy. Cílem je připravit žadatelské země na vstup do EU a rozšířit jejich znalost politik a postupů EU. V obou sektorech musí financovaná opatření vést k cílům uvedeným v Předvstupním partnerství (Accession Partnership) a odpovídat Národnímu programu přijetí *acquis communautaire*. Koordinátorem nástroje ISPA v České republice bylo Ministerstvo pro místní rozvoj, které spolupracuje s Ministerstvem financí, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem dopravy a spojů, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem zahraničních věcí. ²⁸⁾

1.1.6.3 Podpora zemědělství a rozvoji venkova (SAPARD) ²⁴⁾

Název pro program SAPARD byl vytvořen z počátečních písmen slov Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development - Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova.

Jak bylo navrženo Evropskou komisí, program SAPARD napomáhá kandidátským zemím při řešení konkrétních úkolů, při zavádění *acquis communautaire* vztahujícímu se ke společné zemědělské politice (CAP), strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově.

Cílem programu je:

- přispět k zavádění práva Evropského společenství v oblasti společné zemědělské politiky
- řešit prioritní a specifické problémy spojené s trvale udržitelnými změnami v sektoru zemědělství a ve venkovských oblastech kandidátských zemí. ³⁶⁾

Za program odpovídalo v České republice Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo pro místní rozvoj. Pro implementaci programu SAPARD v České republice byla zřízena tzv. Agentura SAPARD (na Ministerstvu zemědělství), která byla odpovědná za příjem žádostí, administraci projektů, kontrolu, monitorování, platby, atd. Agentura SAPARD byla akreditována kompetentním orgánem a tato akreditace byla potvrzena Evropskou komisí. Program Sapard byl tak první skutečně decentralizovaný nástroj pomoci ES, kdy veškerá odpovědnost za řízení projektů ležela na orgánech české státní správy a Evropská komise prováděla pouze kontrolu ex-post. Český plán rozvoje venkova identifikoval tři prioritní oblasti zaměření finanční a technické pomoci: cca 60 % příspěvku (65 % celkových nákladů) bylo zaměřeno na investice v zemědělském sektoru a sektoru zpracování potravin za účelem posílení konkurenceschopnosti a zejména k přijetí a prosazení příslušných norem EU. Druhou prioritní oblastí (cca 1/3 ročního příspěvku EU) byl rozvoj venkova (kombinace infrastrukturálních projektů s diverzifikací hospodářských aktivit). Poslední priorita se týkala opatření k implementaci programu SAPARD pomocí vzdělávacích projektů a technické asistence. ³⁷⁾

1.1.6.4 Spolufinancování mezinárodními finančními institucemi

Například Evropská investiční banka. ²⁴⁾

1.1.6.5 Zpřístupnění programů Evropského společenství pro kandidátské země (tzv. komunitární programy) ²⁴⁾

Komunitární programy jsou finančním nástrojem Evropského společenství, které jsou financovány přímo z evropského rozpočtu. Jejich cílem je podpořit mezinárodní spolupráci subjektů z jednotlivých členských zemí v oblastech, které přímo souvisejí s evropskými politikami. ³⁸⁾

Tyto programy jsou většinou iniciovány Evropskou komisí nebo jinými orgány EU. Fungují jako grantové programy, ze kterých se financují například školní nebo mládežnické výměnné akce mezi jednotlivými zeměmi Evropy. ³⁹⁾

Programy jsou vždy víceleté a poskytují pouze neinvestiční podporu. Žadatelé musí peníze použít na konkrétní, a v projektu předem uvedené účely. Na rozdíl od strukturálních fondů nejsou peníze u komunitárních programů většinou určeny pro členský stát, ale pro konkrétní program. Žadatelé z České republiky tedy neměli automatický nárok na část prostředků v rozpočtu daného programu. ⁴⁰⁾

1.1.7 Smlouva o přistoupení

Ukončení předvstupních jednání umožnilo vypracování konečné verze Smlouvy o přistoupení. Na začátku roku 2003 byla předložena Komisi k připomínce a následně postoupena ke schválení Evropskému parlamentu. Ten ji musel, dle smluvního rámce EU, schválit absolutní většinou svých členů. Hlasování proběhlo 9. dubna 2003 a otevřelo cestu pro schválení přístupové smlouvy Radou pro všeobecné záležitosti, která tak učinila jednomyslně 14. dubna.

Dne 16. dubna 2003 byla v Aténách slavnostně podepsána **Smlouva o přistoupení**. Za Českou republiku se slavnostního aktu zúčastnily ministerský předseda Vladimír Špidla a prezident Václav Klaus. ¹⁰⁾

Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii definuje podmínky vstupu ČR do EU a formuluje nezbytné úpravy zakládajících smluv Evropské unie. Je součástí smluvního dokumentu o přistoupení uzavřeného mezi patnácti členskými státy Evropské unie a deseti novými členskými státy.

Smlouvu o přistoupení k Evropské unii tvoří tři části:

- smlouva
- akt o podmínkách přistoupení České republiky a ostatních států a o přizpůsobení smluv, na nichž je založena Unie
- přílohy k aktu

Smlouva je velice stručná, obsahuje pouze tři články.

První článek stanoví, že ČR a ostatních devět států se uzavřením Smlouvy stávají členy Evropské unie a smluvními stranami smluv, na nichž je Unie založena, včetně změn a doplňků. Odkazuje na to, že podmínky přijetí a úpravy smluv, na nichž je Unie založena, jež si toto přijetí vyžaduje, jsou stanoveny v Aktu připojeném k této Smlouvě. Ustanovení uvedeného Aktu tvoří nedílnou součást této smlouvy. Dále stanoví, že práva a povinnosti členských států, jakož i pravomoci a jurisdikce orgánů Unie se vztahují i na tuto smlouvu.

Druhý článek stanoví, že smlouva bude ratifikována Vysokými smluvními stranami podle jejich ústavních předpisů. Ratifikační listiny budou založeny u vlády Italské republiky nejpozději 30. dubna 2004.

Smlouva vstoupí v platnost 1. května 2004 za předpokladu, že všechny ratifikační listiny budou uloženy před tímto datem. Pokud k tomu nedojde, smlouva vstoupí k tomuto datu v platnost pro ty státy, které své listiny uložily k tomuto datu.

Třetí článek stanoví, že Smlouva vyhotovená v jednom originále v jazyce českém a v jazycích ostatních zemí, přičemž všechna znění v těchto jazycích mají stejnou platnost, bude uložena v archivu vlády Italské republiky, která předá její ověřený opis všem vládám ostatních signatářských států.¹⁷⁾

K dovršení rozšíření EU z 15 na 25 členských států byla nutná ratifikace přístupové smlouvy rovněž všemi 25 členskými státy. V EU-15 se tak stalo schválením národními parlamenty, ve všech nových členských státech, s výjimkou Kypru se konala referenda.¹⁰⁾

2. Dvě linie komunikační strategie v období před referendem o vstupu ČR do EU a jejich výsledky

Vláda České republiky ve svém programovém prohlášení stanovila přípravu na členství ČR v Evropské unii jako svůj prvořadý zájem a dlouhodobou prioritu. Nedílnou součástí této priority byla tzv. komunikační strategie ČR před vstupem do EU,⁶²⁾ která byla rozdělena do dvou linií, a to Komunikační strategie vlády ČR a Komunikační strategie Delegace evropské komise. Tyto dvě komunikační strategie jsou na sobě zcela nezávislé.

2.1 Komunikační strategie vlády ČR

Dokument "Komunikační strategie České republiky před vstupem do Evropské unie" projednal Vládní výbor pro evropskou integraci a následně dopracoval Pracovní výbor pro provádění Evropské dohody v říjnu 1997. Dalším krokem k vymezení komunikační strategie bylo programové prohlášení vlády roku 2002, které jako jednu z priorit stanovilo vstup České republiky do EU v roce 2004. Koordinací naplňování komunikační strategie bylo pověřeno Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Cílem strategie bylo zajistit české veřejnosti snadno dosažitelné informace o Evropské unii, o výhodách a dopadech budoucího členství a ponechat na jejich uvážení, jak s těmito informacemi naloží a jak se v nadcházejícím referendu rozhodnou. Dalším úkolem strategie bylo zabezpečit dostatečný přísun informací podnikům, soukromé sféře, zemědělcům a dalším cílovým skupinám, který usnadní přípravu na vstup do Evropské unie po stránce technické a organizační.⁴³⁾

Rozsah a hloubka komunikačního působení neměly v dějinách ČR obdoby. Šlo o proces, který zasahoval různé skupiny obyvatelstva, síť formálních i neformálních institucí. Komunikační strategie musela mít celoplošný charakter. Byla tedy spíše strategií státní či národní, nikoli jen vládní či rezortní. Bez zapojení široké škály subjektů do tohoto procesu, zejména tzv. multiplikátorů, mohly být cíle komunikačního působení dosaženy pouze ve velmi omezeném rozsahu. Komunikační proces nemohl být závislý na okamžité politické konstelaci a musel vycházet ze širokého konsensu politiků a odborníků, i potřeb a zájmů veřejnosti.⁴⁵⁾

Z dlouhodobého časového hlediska se komunikační strategie dělila do tří základních etap:

1. etapa do období cca 6 měsíců před referendem o vstupu do Evropské unie
2. etapa před referendem (cca 6 měsíců)
3. etapa po vstupu České republiky do Evropské unie

2.1.1 Cíle

Z hlediska zaměření (cílů) se komunikační strategie dělila na vnitřní a vnější, ⁴³⁾ jejímž úkolem bylo prezentovat ČR jako kandidátskou zemi schopnou převzít veškeré závazky spojené s členstvím v EU. ⁴⁴⁾ V období do června 2003, kdy se uskutečnilo referendum o vstupu České republiky do EU, směřovala většina investic i lidských zdrojů především do vnitřní komunikační strategie.

Cílem vnitřní komunikační strategie bylo:

- vyzvat občany ČR, aby šli rozhodnout v referendu o vstupu ČR do EU
- poskytnout jim maximum srozumitelných informací
- informovat občany o přesvědčení vlády, že vstup České republiky do EU bude přínosem pro naši zemi
- zavést dlouhodobě využitelný systém komunikace a předávání informací v rámci orgánů státní správy.

Cílem vnější komunikační strategie bylo prezentovat Českou republiku jako kandidátskou zemi, schopnou převzít veškeré závazky spojené s členstvím v EU a připravenou nést svůj díl odpovědnosti za budoucí politické, hospodářské, kulturní a sociální rozvoj Evropy. ⁴³⁾

Mezi prostředky vnější komunikační strategie patřily:

- teritoriální aktivity – aktivity realizované zastupitelskými úřady ČR v členských zemích EU
- společné aktivity realizované z ústředí – např. výstavy se základními informacemi o ČR, tiskoviny a publikace, informační materiály a koordinace účasti představitelů ČR na veřejných akcích
- mediální a komunikační příprava pracovníků, kteří budou působit v rámci struktury EU v zahraničí ⁴⁶⁾

Významným produktem první fáze byl internetový server EUROSOP, který byl oficiálně spuštěn v březnu 1999. Dále byla realizována řada akcí, např.:

- projekt Evropská jízda orientovaný na města od okresních níže, s moderovanými setkáními občanů, odborníků a představitelů regionálních samospráv
- vědomostní soutěže v několika denících a časopisech
- prostřednictvím regionálních médií celostátní soutěž Česká rodina na cestě do Evropy
- pro studenty středních škol soutěž znalostí o evropské integraci Europa nostra
- cyklus přednášek Rozhlasové akademie třetího věku na stanici Český rozhlas
- vydání množství publikací a průvodců, které jsou k dispozici zdarma v Distribučním středisku Ministerstva zahraničních věcí.

Kromě tohoto komunikační strategie finančně podporovala činnost nevládních organizací, spolků, sdružení, atp., zabývajících se problematikou evropské integrace. V únoru 2002 byla zřízena bezplatná zelená informační linka 800 200 200, na které mohli občané získávat odpovědi na své dotazy týkající se vstupu ČR do EU.

2.1.2 Institucionální zabezpečení

Celospolečenský charakter komunikační strategie si vyžádal vznik nových orgánů koncepčního vedení, které sledují naplňování obecného cíle:

- Rada pro komunikační strategii měla poradní hlas k zásadním rozhodnutím komunikační strategie a byla složena z politických reprezentantů napříč politickými stranami, ze zástupců akademické obce, z odborníků v mediální oblasti a ze zástupců klíčových institucí a zájmových skupin
- Odbor komunikační strategie Ministerstva zahraničních věcí České republiky zajišťoval součinnost všech těchto orgánů, a jeho hlavním posláním bylo operativní řízení komunikační strategie a vzdělávání v evropských záležitostech

2.1.3 Cílové skupiny

Kritériem pro stanovení cílových skupin komunikační kampaně byla možnost jejich oslovení prostřednictvím existujících kanálů a zároveň jejich sociodemografické a postojové charakteristiky.⁴³⁾

Hlavní cílovou skupinou kampaně byla populace starší 18 let, tedy všichni občané ČR s volebním právem a tudíž potenciální účastníci v referendu.

Tato skupina se dále dělila podle sociodemografických charakteristik na:

- zaměstnance
- důchodce
- ženy v domácnosti
- studenty
- menšiny
- novináře
- resorty
- samosprávu
- odborová hnutí

- profesní komory
- spolky
- sdružení
- církve
- podnikatelské svazy
- managementy podniků
- řídicí pracovníky státní správy právníky
- lékaře
- učitele
- politickou elitu ⁴⁴⁾

2.1.4 Komunikační kanály

Komunikační mix kampaně před referendem o vstupu ČR do EU zahrnoval placené i neplacené činnosti.

Public relation

Metoda public relation stavěla na systematické práci s médii a cílovými skupinami. ⁴⁶⁾ Cílem PR bylo zajistit pravidelné toky informací, týkající se dopadu vstupu do Evropské unie, ke každé cílové skupině. ⁴⁸⁾

Televize

Televize byla nosným médiem kampaně s největší sledovaností a nejsilnějším dopadem na veřejné mínění. Televize nejrychleji a nejefektivněji buduje povědomí a je pro většinu veřejnosti je hlavním zdrojem informací o Evropské unii. Spolupráce probíhala na dvou úrovních. První byl nákup reklamního času pro spoty, za druhé se jednalo o spolupráci na programové stránce.

Rozhlas

Rozhlas umožňoval operativní reakci na eventuelní změnu postojů obyvatel a provádění taktiky v období těsně před referendem o vstupu do Evropské unie. V rámci kampaně probíhaly pořady jako např. Vaše téma, Radioforum, Studio Evropa, Evropská rodina/První Češi v Evropa a další.

Tisk

Inzerce v tisku zahrnovala vyvážený podíl v celoplošných denících a regionálním tisku. Nad rámec klasické inzerce Ministerstvo zahraničních věcí vyjednalo speciální přílohu o problematice Evropské unie, která vycházela v denících Lidové noviny a MF Dnes. Uvedené přílohy poskytovaly aktualizované informace o nejdůležitějších tématech, zahrnovaly odpovědi na nejčastější dotazy zelené linky, poskytovaly přehled zdrojů informací a také představovaly členské i kandidátské země EU.⁴⁶⁾

Venkovní reklama

Jediným prostředkem venkovní reklamy byly klasické velkoformátové plakáty, tedy billboardy. Spolu s televizí vytvářely billboardy žádoucí emocionální vnímání kampaně.⁴⁸⁾

Tiskoviny

Pro potřeby kampaně se vyrobily publikace, které byly k dispozici na kontaktních akcích, besedách či mítincích. Jednalo se o následující témata:

- leták pro zemědělce
- strategie firmy v EU
- materiál pro municipality a regiony
- všeobecná průřezová brožura
- letáky pro spotřebitele, letáky Ministerstva zahraničních věcí (MZV)
- pozice občanů ČR v důchodovém věku po vstupu do EU
- pozice české ženy po vstupu do EU

- brány Unie otevřeny
- zdravotní a sociální politika
- publikace pro pracovníky z potravinářského průmyslu
- oborové brožury pro podnikatele
- brožury pro akademickou obec
- brožura státy evropské unie a kandidátské země
- patříme do Evropy
- leták obsahující výtah z Přístupové smlouvy ⁴⁶⁾

Reklamní předměty

Propagační předměty byly oblíbené zvláště v místech osobního kontaktu s lidmi, ale také na regionálních místních evropských informačních střediscích, kam lidé chodili často pro informace. V rámci kampaně byly využity tužky, odznáčky, samolepky, hrnečky, trička aj. ⁴⁸⁾

Zřízení a provoz regionálních a městských evropských informačních středisek (REIS a MEIS)

Úkolem těchto středisek bylo zejména informovat veřejnost o Evropské unii, postoji České republiky k aktuálnímu dění v EU, jednotlivých členských státech a ostatních otázkách spjatých s unijní problematikou. Informační střediska REIS návštěvníkům nabízela fondy odborné literatury, periodik a mnoho dalších informačních materiálů, bezplatný přístup k internetovým zdrojům o EU, aktuality z dění v Evropské unii, pořádání seminářů a besed pro veřejnost, přednášek pro školy a další aktivity vyplývající z komunikační strategie Ministerstva zahraničních věcí. ⁴⁹⁾

Střediska REIS v České republice:

- Brno
- České Budějovice
- Havlíčkův Brod
- Hradec Králové

- Jindřichův Hradec
- Karlovy Vary
- Kladno
- Krnov
- Liberec
- Litomyšl
- Mariánské Lázně
- Nový Jičín
- Olomouc
- Ostrava
- Pardubice
- Prostějov
- Plzeň
- Rychnov nad Kněžnou
- Ústí nad Labem
- Zlín ⁶³⁾

Další síť vytvořenou v rámci komunikační strategie Ministerstva zahraničních věcí ČR tvořila Městská Evropská Informační Střediska (MEIS). ⁵⁰⁾ MEIS existuje jedenáct, z toho deset v Olomouckém kraji a jedno v Moravskoslezském kraji. MEIS na rozdíl od REIS nemohou čerpat dotace od MZV. ⁶³⁾

Eurobody

Eurobody byla informační místa po celé České republice, která využívala stávající zázemí státních, soukromých nebo neziskových subjektů. Jednalo se o stojan obsahující informační materiály, distribuované podle lokalizace Eurobodu a byly instalovány ve veřejně přístupných institucích. ⁴⁶⁾

Regionální akce a jednorázové aktivity

Jednalo se o setkání představitelů vlády, parlamentu a dalších institucí s občany doplněné kulturním programem. Akce většinou probíhaly v krajských městech a byly koordinovány s Delegací Evropské komise, krajskými úřady a REIS.

Aktivity neziskového sektoru, veřejně aktivních osob či skupin

Svazy a zájmová sdružení byly oslovovány přímo prostřednictvím agentury Proximity Prague, která byla vybrána na základě výběrového řízení. Cílem bylo navázání nebo prohloubení kontaktu a následné předání potřebných informací o EU. Svazy poskytovaly know how a zkušenosti při přípravě tiskovin.⁴⁶⁾

Aktivity soukromého sektoru

Zapojení soukromého sektoru do kampaně probíhalo jak formou partnerství na komunikační strategii, tak i formou koordinací aktivit státní a soukromé sféry, např. při distribuci informací zaměstnancům firem, odborům či dalším relevantním subjektům.⁴⁸⁾

Využití internetu

Oficiální zdroj informací na webu je portál Euroskop, který je garantovaný MZV. Spolu s tímto portálem se využívalo interaktivních e-mailů, diskusních fór, ale také bylo vybráno několik významných serverů, jako např. Seznam, Atlas, Centrum.

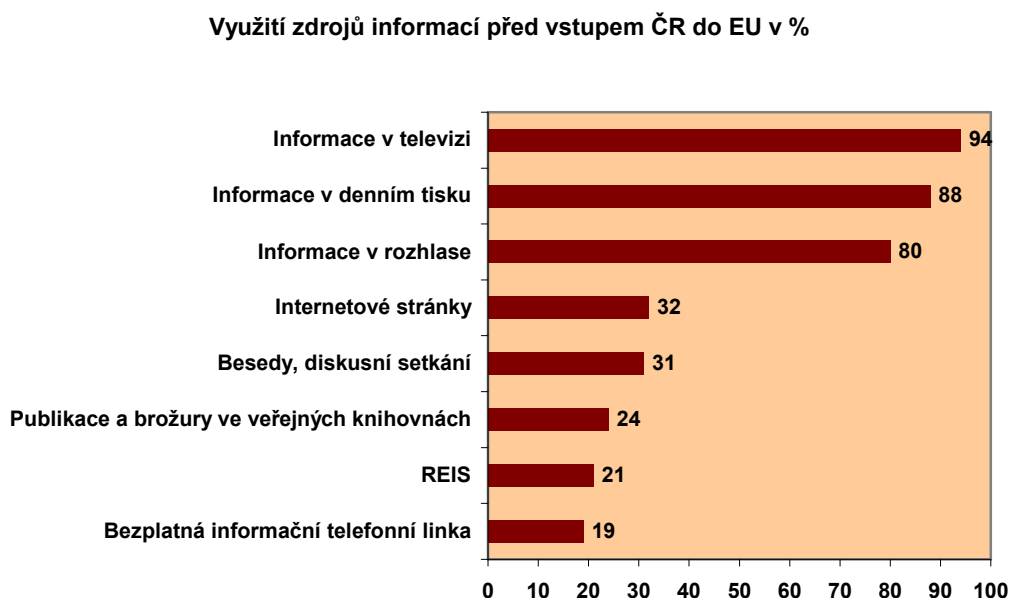
Bezplatná telefonní linka

Informační linka o Evropské unii funguje v podstatě bez přerušení již od 1. října 2001, kdy byla zřízena Ministerstvem zahraničních věcí ČR v rámci informační kampaně před referendem o vstupu a vlastním vstupem ČR do EU. Primárním cílem bezplatné telefonní linky je poskytovat základní informace o Evropské unii a jejím fungování.⁵¹⁾

2.1.5 Využití zdrojů informací o EU

Na počátku května 2003 občané nejčastěji uváděli, že informace o vstup do EU budou čerpat z médií, především z televize (viz. Graf č. 1). Ostatní zdroje informací, které vyžadují aktivnější přístup, využívala významně nižší část populace. Třetina veřejnosti uvedla, že bude informace vyhledávat na internetu nebo na besedách a diskusích. Zhruba pětina občanů prohlásila, že využije nabídky veřejných knihoven, Regionálních evropských informačních středisek a informační telefonní linky.

Graf č. 1

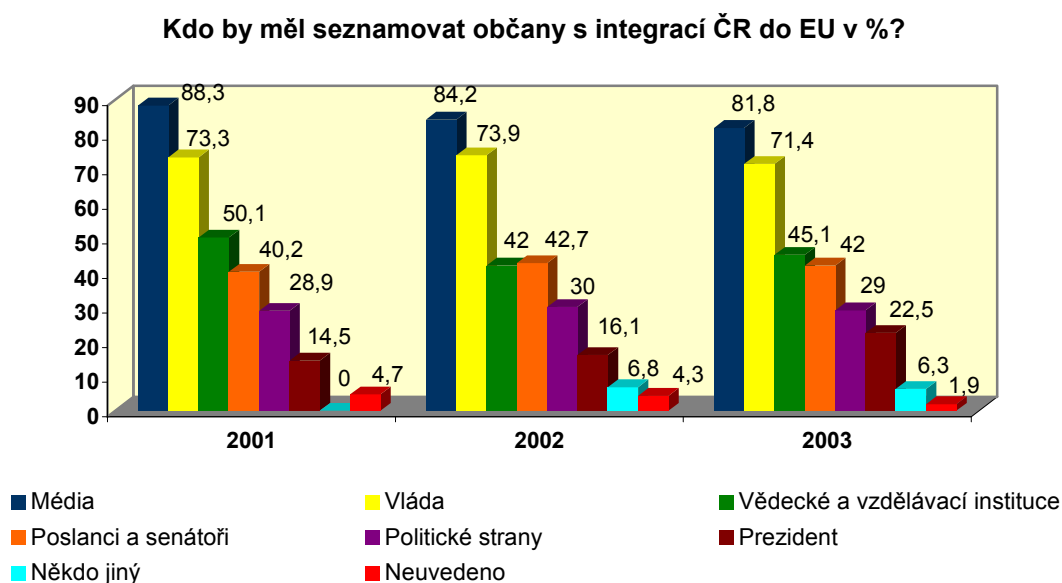

Zdroj: STEM

2.1.6 Průzkum veřejného mínění

Centrum pro průzkum veřejného mínění Sociologického ústavu Akademie věd, v termínu 10. - 17. 11. 2003, zjišťovalo, kdo by měl podle mínění veřejnosti seznamovat s problematikou začleňování naší země do Evropské unie (viz. Graf č. 2). Z předložené nabídky subjektů dotázání vybírali tři, které považují za nejdůležitější. Údaje v procentech představují podíly těch, kdo příslušný subjekt jmenovali mezi třemi, které mohli vybrat z uzavřené nabídky subjektů. Do kategorie „neuveдено“ spadají chybějící odpovědi respondentů, kteří vybrali méně než tři subjekty.

Graf č. 2

Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění

Z údajů v tabulce vyplývá, že občané považovali za hlavního garanta zprostředkování informací o integraci státu do Evropské unie hromadné sdělovací prostředky. Za vysoce důležitou označovali také roli vlády. Přes dvě pětiny dotázaných mezi nejdůležitější subjekty zařadily jednak volené zástupce obou komor parlamentu, jednak vědecké a vzdělávací instituce. S výjimkou dvou případů se názory na roli jednotlivých subjektů v průběhu šetření významněji nezměnily.

Po roce 2001 byl zaznamenán pokles občanů přesvědčených o důležitosti vědeckých a vzdělávacích institucí. Vedle toho se v současnosti rozšířil názor o důležitosti informačního působení prezidenta.⁵²⁾

2.2 Referendum

Referendum o vstupu České republiky do Evropské unie bylo první referendum o „velké“ otázce od pádu komunismu, respektive první „velké“ referendum v historii Československa a České republiky vůbec. K nasměrování ekonomické reformy, rozdělení Československa, členství v NATO či například k roli jaderné energetiky se občané České republiky prostřednictvím institutu přímé demokracie nevyjadřovali.

Rozhodnutí o konání referenda o členství ČR v Evropské unii bylo politickým rozhodnutím, a nikoli ústavně vynucenou akcí. Česká ústava ani evropské právo (*acquis communautaire*) konání referenda nevyžadují.

Referendum o vstupu ČR do Evropské unie mělo i symbolický význam. Potvrzující referendum se dalo považovat za konečnou tečku demokratické transformace a potvrzení západního směřování České republiky. Negativní výsledek referenda pak mohl být interpretován jako symbol uzavřenosti české společnosti či dokonce její xenofobie – bez ohledu na skutečnou vypovídací hodnotu referenda.

Referendu rovněž předcházela kampaň. Kampaň spojená s referendem o vstupu ČR do Evropské unie byla komplexem kampaní odlišných původců (autorů), zaměřených na odlišné cílové skupiny a s odlišnými cíli. Pořádala ji vláda ČR, instituce Evropské unie, jednotlivé politické strany, zájmová sdružení i regionální authority.

Témata kampaně lze rozdělit do tří úrovní:

- makro
- midi
- mikro

Makro otázky byly problémy „velké“ politiky, jako je suverenita ČR, legitimační deficit Evropské unie nebo diferenciace uvnitř EU. Mikro otázkami byly dopady členství na každodenní „obyčejný“ život, jako růst cenové a platové úrovně, intenzita imigrace, transfery ze strukturálních fondů nebo možnost pracovat v ostatních zemích EU. Midi otázky v sobě kombinovaly problémy každodenního života se symbolickými prvky. I mnohé tzv. euromýty se mohly stát pro české referendum midi otázkami. Snadná medializace midi otázek a jejich částečná iracionalita mohla učinit z těchto otázek při referendu témata rozhodující. ²¹⁾

Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii vyhlásil prezident republiky svým rozhodnutím č. 116/2003 Sb. dne 28. dubna 2003 v návaznosti na podepsání smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii, podepsané v Aténách dne 16. dubna 2003. ¹⁹⁾

Předmětem hlasování je otázka: Souhlasíte s tím, aby se Česká republika stala podle smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii členským státem Evropské unie? ²⁰⁾

Referendum se konalo ve dvou dnech, v pátek dne 13. června 2003 od 14.00 hodin do 22.00 hodin a v sobotu dne 14. června 2003 od 8.00 hodin do 14.00 hodin. ¹⁹⁾

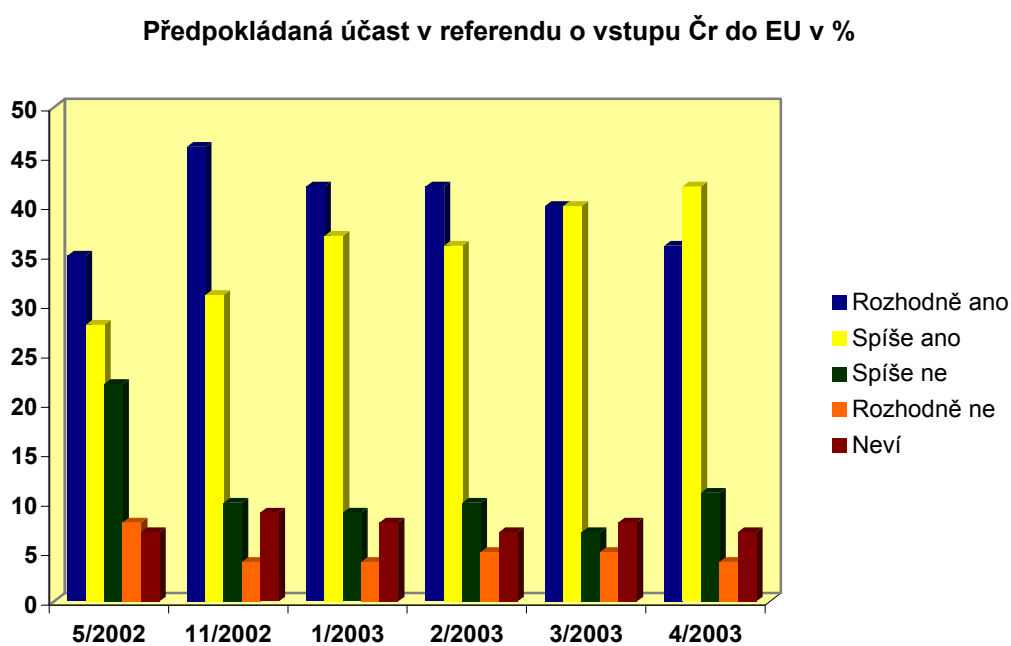
Z dubnového průzkumu veřejného mínění agentury STEM, který si u ní objednala a zaplatila Evropská komise, vyplývalo, že pro vstup České republiky do unie hodlalo hlasovat jen asi jednapadesát procent lidí, zatímco zbylých devětačtyřicet procent buď stále ještě nevědělo jak hlasovat anebo chtělo hlasovat proti. To představovalo skutečně jen velmi těsnou prostou většinu.

Pak zde byly rozdíly mezi různými sociálními skupinami. Například důchodci, kteří tvořili asi čtvrtinu naší populace, podporovali začlenění České republiky do Evropské unie výrazně méně, jen asi ze třiačtyřiceti procent. Naprostá většina starších lidí u nás měla, podle průzkumů agentury STEM, obavy, že se po vstupu České republiky do unie zhorší úroveň sociálního zabezpečení a tím i jejich životní úroveň a celkové společenské postavení. Tři čtvrtiny penzistů se domnívaly, že budou nové poměry těžko snášet a měly za to, že ekonomika půjde dolů. ²²⁾

Podle průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV, o otázce účasti a výsledcích v referendu o vstupu ČR do EU (viz. Graf č. 3 a Graf č. 4), u dotazovaných převažovala odpověď, že se referenda rozhodně zúčastní. Až v dubnu 2003 mínění občanů, že se rozhodně zúčastní referenda změnilo na spíše ano.

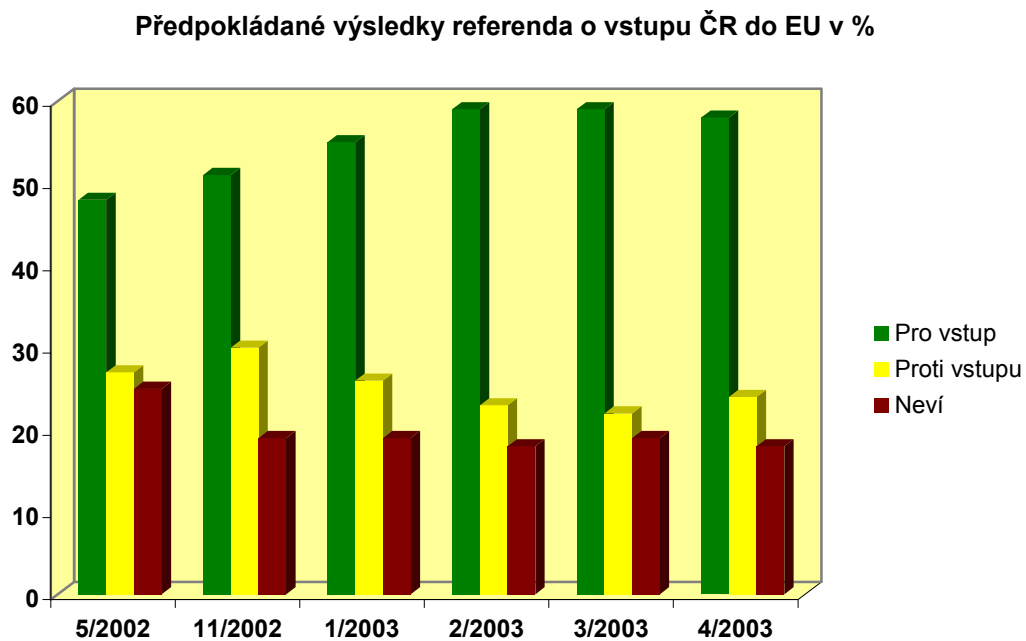
2.2.1 Předpokládaná účast a výsledky referenda o vstupu ČR do EU

Graf č. 3

Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění ⁵³⁾

Graf č. 4

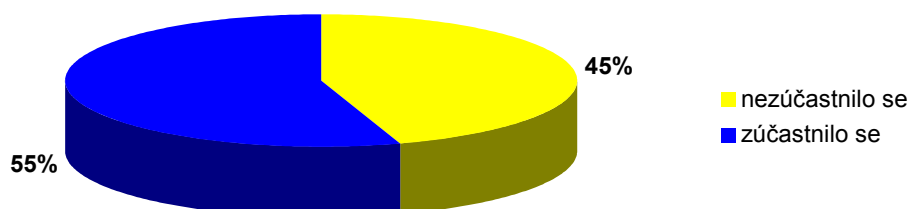
Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění ⁵³⁾

Z tohoto průzkumu rovněž vyplynulo, že pokud se občané ČR zúčastní referenda o vstupu ČR do EU, tak budou hlasovat pro vstup.

2.2.2 Účast voličů a výsledky referenda o vstupu ČR do EU

Graf č. 5

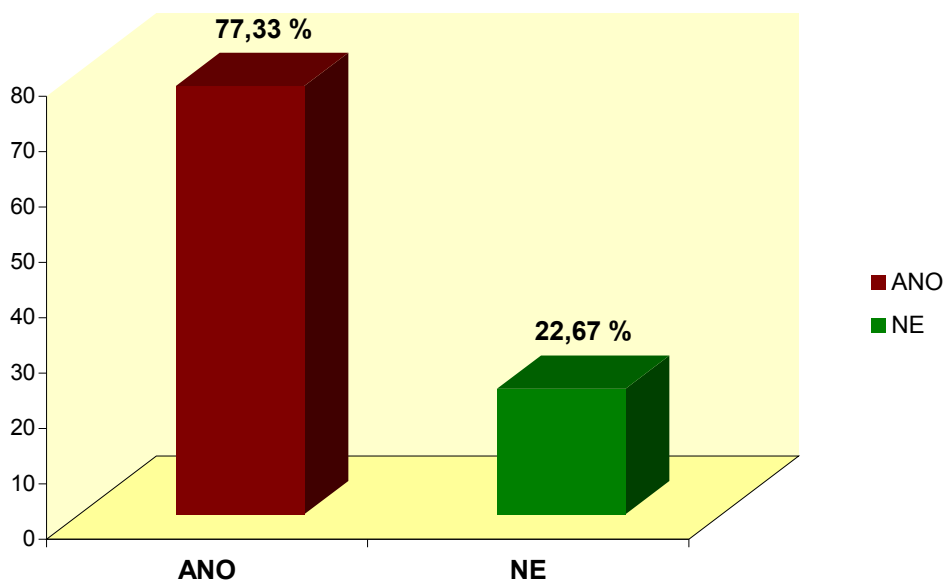
Účast voličů v referendu o vstupu ČR do EU v %

Zdroj: Euroskop ²³⁾

Graf č. 6

Výsledky referenda o vstupu ČR do EU v %

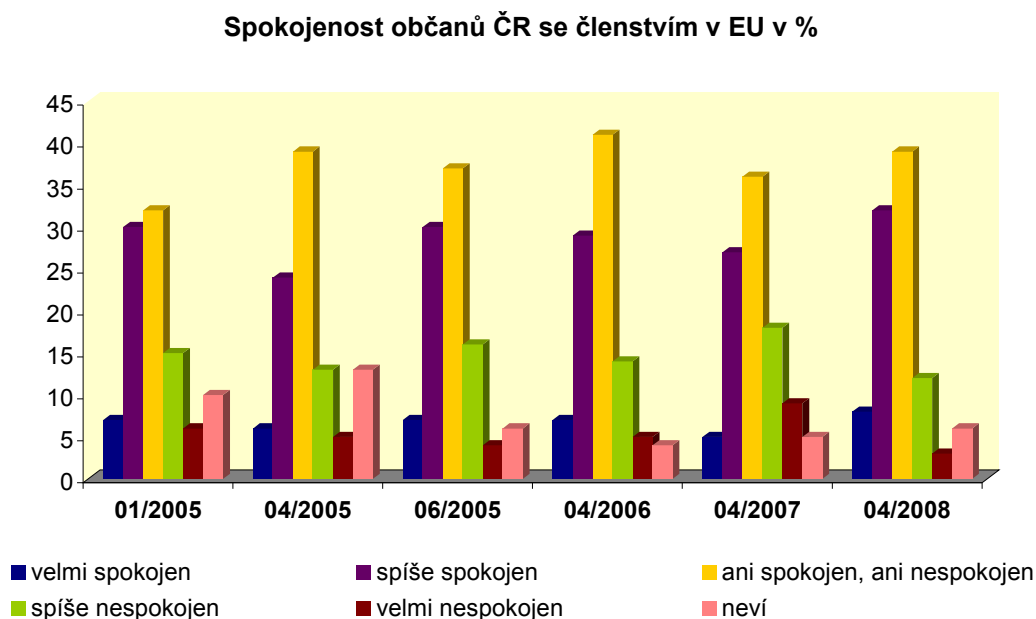

Zdroj: Euroskop ²³⁾

2.2.3 Spokojenost občanů se členstvím ČR v EU

V dubnu 2008 Centrum pro výzkum veřejného mínění zjišťovalo, jak čeští občané hodnotí členství České republiky v Evropské unii (viz. Graf č. 7). Kromě samotné spokojenosti se členstvím Češi vyjadřovali míru vlastní hrdosti na to, že jsou občany Evropské unie. V současné době převládá mezi obyvateli ČR spokojenost se členstvím v Evropské unii nad nespokojeností. Konkrétně čtyři z deseti Čechů jsou se členstvím v této instituci spokojeni (40 %), téměř stejný podíl se neuměl přiklonit ani k jedné straně postojového spektra a nejsou tedy ani spokojeni, ani nespokojeni (39 %) a konečně o nespokojenosti hovoří 15 % lidí. Z dlouhodobého hlediska je možné říci, že posiluje relativní zastoupení osob, které zastávají kladný a neutrální postoj na úkor Čechů, kteří jsou nespokojeni nebo nevědí, jak se k této otázce vyjádřit.⁴¹⁾

Graf č. 7

Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění

2.3 Komunikační strategie Delegace Evropské komise v ČR v období před referendem

Delegace Evropské komise v České republice zahájila svou činnost v roce 1992, a až do dne vstupu ČR do EU představovala stálé diplomatické zastoupení se sídlem v Praze, které reprezentovalo Evropskou komisi v rámci uplatňování politiky vnějších vztahů EU. 1. května 2004 se Delegace přeměnila v tzv. Zastoupení Evropské komise a do značné míry zredukovala svoji funkci a pozbyla diplomatického statutu.

2.3.1 Cíle Delegace Evropské komise

Cílem Delegace bylo plnit tři hlavní úkoly:

- Základní funkcí tohoto diplomatického zastoupení byl **dohled nad uplatňováním a efektivním fungováním smluv** uzavřených mezi Českou republikou a Evropským společenstvím. Tato funkce tvořila rámec veškeré práce Delegace. V souvislosti s tímto úkolem sloužila Delegace také jako místo kontaktů mezi představiteli státní správy a rozhodovacích orgánů ČR a představiteli Evropské komise v Bruselu.
- Druhou funkcí Delegace bylo **uplatňování a dohled nad plněním programu Phare**. Phare byl decentralizovaný program řízený na úrovni jednotlivých zemí – v ČR tedy vládou České republiky ve spolupráci s Evropskou komisí. Delegace koordinovala různé programy a k jejím povinnostem patřilo hodnocení pracovních plánů a procedur, stejně jako schvalování jednotlivých smluv.
- Na základě rozhodnutí Evropské rady přijatého v prosinci 1994 v Essenu se od roku 1995 úkoly Delegace přizpůsobovaly především tzv. předvstupní strategii jednotlivých kandidátských zemí EU. Program Phare se stal významným nástrojem evropské integrace. Oficiální žádost České republiky o členství v EU z ledna 1996 znamenala vlastně zahájení **skutečných příprav na vstup do unie**. Rozhovory s Evropskou unií o vstupu byly zahájeny v roce 1998, což vedlo k zintenzivnění řady aktivit Delegace

Evropské komise v ČR, jako byl **rozvoj komunikační strategie** pro šíření informací o Evropské unii, podpora procesu sblížení právních předpisů ČR a EU a podpora institucí jednotného trhu. Vzhledem k tomu, že byl projekt komunikační strategie financován z prostředků fondu Phare, a jednalo se tedy o předvstupní projekt, byla jeho činnost ukončena k 31.12.2004.⁵⁴⁾

2.3.2 Komunikační strategie Evropské komise před rozšířením (COM (2001) 354 final)

Na žádost Evropského parlamentu a na základě závěrů zasedání Evropské rady v Helsinkách v prosinci 1999 provedla Evropská komise analýzu své dosavadní informační politiky zaměřené na informování občanů a v červnu 2001 zveřejnila dokument obsahující návrh nového rámce činnosti v oblasti informací a komunikace s občany, založený na spolupráci s Evropským parlamentem a Radou Evropské unie (COM(2001) 354 final). Zároveň navrhla nové formy spolupráce s členskými státy, národními parlamenty, regionálními a místními orgány státní správy a občanskou společností. Rozpočet pro tento program byl přibližně 150 milionů eur. Tato informační a komunikační strategie měla ve vztahu k členským státům tři hlavní cíle:

- sdělit veřejnosti důvody pro rozšíření včetně pravděpodobných dopadů a problémů
- podporovat dialog na všech úrovních společnosti mezi politickou sférou a veřejností o problémech rozšíření
- poskytovat informace o kandidátských zemích a tak podporovat vzájemné porozumění

Ve vztahu ke kandidátským zemím obsahuje informační a komunikační strategie rovněž tři cíle:

- zlepšit veřejné povědomí a pochopení Evropské unie
- vysvětlit důsledky rozšíření pro každou zemi jednotlivě
- vysvětlit vazby mezi postupem příprav na členství a pokrokem v jednání⁶⁴⁾

2.3.3 Informační centrum Evropské unie (ICEU)

Informační centrum Evropské unie bylo jako první informační středisko tohoto druhu v kandidátských zemích střední a východní Evropy slavnostně otevřeno dne 13. října 1998 za přítomnosti ministra zahraničí České republiky Jana Kavana a Hanse van den Broeka, člena Evropské komise.⁶⁰⁾

ICEU bylo součástí celkové komunikační strategie Delegace Evropské komise v České republice.⁵⁹⁾ Informační centrum Evropské unie sloužilo jako objektivní, nepolitické, odborné a snadno přístupné “informační okno” Evropské unie pro občany České republiky. Za tímto účelem poskytovalo ICEU vlastní informační služby, především na základě publikací a dalších zdrojů informací o Evropské unii, jejích institucích, dějinách, programech a klíčových politikách, o procesu začleňování České republiky do Evropské unie a o tom, co toto členství bude znamenat. Centrum sloužilo také jako klíčové kontaktní místo pro další vyhledávání údajů, pomáhalo lidem získat informace z jiných, specializovanějších zdrojů.⁶⁰⁾ ICEU spolupracovalo s řadou vzdělávacích institucí, škol a také vystupovalo jako spoluorganizátor seminářů, přednášek a diskusí zaměřených na evropskou integraci.⁵⁹⁾ ICEU však zaniklo.

2.3.4 Podpora Delegace evropské komise

Kulturní aktivity, podporované Delegací evropské komise, zahrnovaly koncert „**Mladý orchestr Evropské unie**“, který byl složený ze sta studentů hudby ze všech zemí Evropské unie. Žádný z hudebníků nebyl starší než 23 let a nejmladšímu bylo 14. Koncert se konal v Obecním domě v centru Prahy.

Delegace evropské komise také podporovala projekt „**Evropská rodina**“. Na základě tohoto projektu byly srovnávány rodiny z České republiky, Polska, Německa a Francie.⁴⁴⁾

Delegace evropské komise podporuje festival evropských nekomerčních filmů, nesoucí název **Dny Evropského filmu**, který se v roce 2009 koná po šestnácté.

3. Informování občanů o otázkách evropské integrace po vstupu ČR do EU

3.1 Komunikační strategie vlády ČR po vstupu ČR do EU

Na základě zkušeností z kampaně před referendem, analýzy monitorovaného zájmu občanů a jejich informačních potřeb, a s přihlédnutím ke zkušenostem ostatních zemí, vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí Komunikační strategii České republiky po vstupu do Evropské unie. Svým usnesením č. 240 dne 17. března 2004 vláda pověřila koordinací a řízením této strategie místopředsedu vlády a ministra zahraničních věcí. Na základě usnesení vlády ze dne 16. března 2005 č. 298, k přípravě a provedení informační kampaně ke Smlouvě o Ústavě pro Evropu v České republice a zajištění informování veřejnosti o evropských záležitostech, vláda rozhodla o přechodu agendy informování o evropských záležitostech do gesce Úřadu vlády ČR. Vláda tímto krokem akceptovala skutečnost, že evropské záležitosti představují po vstupu ČR do EU důležitou součást vnitřních záležitostí ČR a že musí být jako takové i komunikovány.

3.1.1 Koncepce informování o evropských záležitostech v letech 2005 - 2009

Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR by měla nejen nastavit standardní systém informačního toku, ale také významnou měrou přispět k poznání, že je ČR součástí živého společenství, na jehož fungování se musíme aktivně podílet. Cílem koncepce je proto stanovit komunikační okruhy a komunikační priority, které budou pokrývat relevantní aktuální problémy Evropské unie, jejichž komunikování napomůže přiblížit Unii veřejnosti a přispěje tak k jejímu pozitivnímu vnímání.

Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR je projektována flexibilně, aby byla schopna reagovat na aktuální potřeby informování o konkrétních tématech evropské agendy a zároveň operativním způsobem definovat míru komunikace ve všeobecné rovině i oslovování specifických složek veřejnosti.⁶⁶⁾

Rok 2005 - 2006

Hlavním cílem Odboru pro informování o evropských záležitostech (OEZ) v letech 2005 a 2006 bylo vybudovat nástroje komunikace, které tvoří tzv. integrovaný informační systém, založený na pěti pilířích:

- Eurocentrum Praha a síť regionálních Eurocenter jako základna koordinované informační sítě EU v ČR
- bezplatná telefonní informační linka Eurofon 800 200 200
- internetový portál Euroskop.cz
- informační bulletin Eurokurýr - Eurozprávy z české správy
- grantový systém, který se zaměřuje na podporu projektů, s cílem zvýšit informovanost veřejnosti a rozprout diskusi o aktuálních evropských tématech ⁶⁸⁾

Komunikační priority vlády byly stanoveny v závislosti na aktuálnosti a závažnosti vybraných evropských témat. Vládě ČR byly proto ke schválení předkládány tři komunikační priority pro rok 2006:

- **Budoucnost Evropy**

V roce 2006 bude informování zaměřeno na přínosy rozpočtové perspektivy 2007 - 2013, strategickou vizi budoucnosti EU, dalšího rozšíření EU, Lisabonskou agendu, otázku případného pokračování ratifikačního procesu ke Smlouvě o Ústavě pro Evropu, reformy institucí a společných politik, ale i na připravované předsednictví ČR v EU.

- **Bezpečná Evropa**

Zvolení priority bezpečná Evropa bylo reakcí na aktuální dění v oblasti druhého a třetího pilíře EU. V rámci priority byly ve spolupráci s resortem vnitra a obrany v roce 2006 sledovány čtyři základní okruhy:

- ✓ vstup ČR do schengenského systému
- ✓ implementace Haagského programu - prioritou bude informování o opatřeních EU a ČR v boji s terorismem a organizovaným zločinem, policejní a justiční spolupráci v EU.
- ✓ pilotní projekty community policing v ČR - spolupráce policie a veřejnosti na místní úrovni
- ✓ otázky Společné zahraniční a bezpečnostní politiky

- **EU do škol**

Aktivita v rámci této priority byly v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zaměřeny na přípravu konkrétních metodik, návodů a postupů, které učitelům umožnily snadnou a efektivní implementaci problematiky EU z rámcových vzdělávacích programů do školních vzdělávacích programů.⁶⁷⁾

Rok 2007

Hlavním cílem pro rok 2007 bylo rozvinout a posílit integrovaný informační systém, který pomocí komunikačních nástrojů zajistí distribuci informačních materiálů veřejnosti a poskytne přehledné a srozumitelné informace týkající se Evropské unie.

Na základě aktivit realizovaných Odborem pro informování o evropských záležitostech v roce 2006, poptávky veřejnosti na základě aktuálního dění, a jeho sledování pomocí průzkumů veřejného mínění v oblasti evropské problematiky byly stanoveny pro rok 2007 následující cíle a komunikační priority:

- **Členství České republiky v Evropské unii** – součástí této priority byla prezentována dílčí témata jako jsou např. nadcházející předsednictví ČR v Radě EU, vstup do schengenského systému, přínosy a náklady členství ČR v EU, zavedení eura a EU do škol
- **Čerpání peněz evropských fondů a programů** – „Rozcestník pro evropské peníze“ v podobě strukturálních fondů, komunitárních programů, finančních mechanismů EHP/Norska, finanční pomoci Švýcarska a zahraniční pomoci EU

- **Budoucnost Evropy** – mezi dílčí témata patřila debata o budoucnosti Evropy, předsednictví členských zemí v Radě EU a vývoj konceptu předsednictví, reforma institucí a politik, téma evropské bezpečnosti, energetická bezpečnost Evropské unie, další rozšiřování Evropské unie, Lisabonská strategie nebo další osud nového smluvního rámce EU ⁶⁸⁾

Rok 2008

Jak vyplynulo z průzkumů veřejného mínění, hlavním zdrojem informací o evropských záležitostech zůstávaly celoplošně dostupné televize a deníky. Současně výrazně rostl význam internetu. V rámci nejčastěji využívaných zdrojů informací o Evropské unii se internet propracoval na třetí příčku před rozhlas. Nástroje Integrovaného informačního systému zřizované vládou ČR – internetový portál Euroskop.cz, bezplatná telefonní linka Eurofon 800 200 200 a regionální informační místa Eurocentra – měly přitom u veřejnosti odezvu velmi malou. Koncepce se proto v prvním kroku soustředila na celkovou proměnu portálu Euroskop.cz a v druhém kroku na zkvalitnění a větší propagaci služeb poskytovaných Eurofonem a Eurocentry. ⁶⁹⁾

Součástí koncepce pro rok 2008 byl i Program Euroknihovna, jehož cílem bylo podpořit vydávání knih s evropskou tematikou. Měl přispět k hlubšímu seznámení vybraných cílových skupin s evropskou historií, kulturou, a duchovními hodnotami Evropy a evropanstvím, s problémy, jimiž EU čelila nebo bude v dohledné době čelit, a též s budoucí podobou EU a jejích členských států.

Další součástí koncepce byl program Evropa pro občany, ze kterého lze čerpat podporu na období 2007 - 2013. Jeho cílem bylo přiblížit Evropskou unii občanům členských států a zároveň občany podpořit tak, aby byli aktivnější ve veřejném životě, rozhodovacím procesu a uvědomili si svá práva a povinnosti. ⁸⁵⁾

Předložená Koncepce se na rozdíl od minulosti chtěla zaměřit na informování o konkrétních návrzích EK k posilování a liberalizaci vnitřního trhu EU, o významných legislativních aktech EU již ve fázi jejich přípravy, o dopadech

rozhodnutí EP a Rady EU na politické priority vlády ČR a na český právní řád. V neposlední řadě i na informování o přípravě organizace předsednictví ČR v Radě EU a jeho politických prioritách. V roce 2008 bylo naplno zahájeno čerpání finančních prostředků na projekty z Fondů EU v rámci finanční perspektivy 2007 – 2013. Cílené informování občanů o možnostech, kde získávat dostatek kvalitních informací bylo jednou z priorit Koncepce.

Komunikační priority:

- české předsednictví v Radě EU v prvním pololetí roku 2009
- způsoby získávání finančních prostředků z evropských fondů a programů
- lisabonská smlouva EU a její dopady, evropské instituce a jejich fungování
- evropské tradice, historická a hodnotová sounáležitost ČR s Evropou

Cílové skupiny:

- média
- Studenti a žáci
- učitelé základních, středních a vysokých škol
- vědečtí pracovníci
- potenciální žadatelé o prostředky z fondů a programů EU
- podnikatelé
- zaměstnanci a zájemci o práci v EU
- profesní a zájmová sdružení
- státní správa a územní samospráva, neziskové a nevládní organizace ⁶⁹⁾

Rok 2009

V roce 2009 se informační aktivity Odboru pro informování o evropských záležitostech zaměřují na média, studenty a žáky, a na tvůrce veřejného mínění z oblasti politiky, ekonomiky, školství, veřejné státní správy a samosprávy.

Klíčovou komunikační prioritou bylo bezesporu české předsednictví Evropské unie 2009, které Česká republika vykonávala v první polovině roku 2009. Cílem proto bylo informovat o všech podstatných událostech během předsednictví zajímavou formou, přiblížit předsednictví občanům a následně ho reflektovat. Internetový portál Euroskop v této věci úzce spolupracoval s oficiálním internetovým portálem předsednictví, navíc přicházel s reportážním pokrytím z ministerských rad, konferencí a dalších jednání v rámci předsednictví. Eurocentra měla zásadní roli v přiblížení předsednictví občanům v regionech. Následná reflexe předsednictví byla podpořena prostřednictvím grantového systému.

Další komunikační prioritou jsou praktické aspekty fungování evropských institucí, tedy odpověď na otázku „Čím se řídí životy českých občanů v Evropské unii?“.

Důležitou komunikační prioritou je i posilování povědomí občanů ČR o sounáležitosti s Evropou, tedy o evropské tradici a historické a hodnotové sounáležitosti.

V průběhu roku 2008 se změnil jednotný vizuální styl informování o evropských záležitostech. Cílem této změny byla lepší čitelnost jednotlivých informačních nástrojů, které mají převážně informační a vzdělávací charakter. Základem loga se proto stala kruhová bublina s dvanácti hvězdami Evropské unie, která srozumitelně označuje místo, kde je možné klást otázky a dostávat na ně odpovědi (viz. Obr. č. 1).

Obr. č. 1 Logo Odboru pro informování o evropských záležitostech

Komunikační priority:

- **České předsednictví Evropské unie 2009**

Předsednictví bylo bezesporu klíčovou komunikační prioritou zejména v první polovině roku 2009, kdy Česká republika předsedala Radě EU jako druhá z nových členských zemí EU. Jak ukazují průzkumy veřejného mínění, drtivá většina, 74% občanů, uváděla, že měla informací o předsednictví nedostatek, a pouze 15% respondentů se domnívalo, že je informováno dostatečně. Paradoxně ovšem tři čtvrtiny českých občanů zároveň projevíly o blížící se předsednictví nezájem, naopak zájem mělo pouze 22 % z nich. Tato situace stavěla před OEZ obtížný úkol. Cílem proto bylo informovat o všech podstatných událostech během předsednictví zajímavou formou, přiblížit předsednictví občanům a následně ho reflektovat.

- **Evropské instituce a jejich fungování**

Tato priorita se zaměřuje na praktické aspekty fungování evropských institucí, tedy odpověď na otázku „Čím se řídí životy českých občanů v Evropské unii?“. Jak vyplynulo z průzkumu Eurobarometru z jara 2008, mělo pouze 38% občanů ČR pocit, že rozumí tomu, jak Evropská unie funguje.

Většina, 54% respondentů, uvedla, že fungování EU spíše nerozumí. Za evropským průměrem zaostáváme v tomto aspektu o 6 procentních bodů.

V roce voleb do Evropského parlamentu a rozhodování o osudu Lisabonské smlouvy je potřeba oživit diskuse na téma fungování institucí EU resp. praktických dopadů fungování institucí EU na ČR a život jejích občanů, možnosti prosazování zájmů Vlády ČR a českých občanů a roli zájmových skupin v EU.

- **Evropské tradice, historická a hodnotová sounáležitost ČR s Evropou**

Důležitou komunikační prioritou je i posilování povědomí občanů ČR o sounáležitosti s Evropou, tedy o evropské tradici, historické a hodnotové sounáležitosti ČR s Evropou. Diskuse o evropských hodnotách je zvláště důležitá v roce 2009. Pád železné opony bezpochyby představuje historický milník, jenž připravil cestu pro dlouho nepředstavitelné sjednocování Evropy a zahrnuje řadu podtémat: historické souvislosti vzniku železné opony, vliv železné opony na životy lidí z obou stran opony, připomenutí těch, kteří se totalitnímu režimu postavili a bojovali za lidská práva a svobodu, význam pádu železné opony pro evropský integrační proces apod.. Připomenutí si totalitní minulosti části Evropy musí být tématem celoevropským, protože poznání totalitní minulosti je tím nejefektivnějším prostředkem výchovy k demokracii, svobodě a lidským právům.

Cílové skupiny:

- média
- studenti a žáci
- neziskové organizace
- státní správa a samospráva ⁷⁰⁾

3.1.2 Integrovaný informační systém vládní linie

3.1.2.1 Eurocentra

Eurocentra vznikla v návaznosti na Koncepti informování o evropských záležitostech, která byla vládou České republiky schválena 13. července 2005. Cílem Eurocenter je podporovat informovanost české veřejnosti a podněcovat zájem a veřejnou debatu o tématech Evropské unie.

Občané mohou do Eurocentra přicházet se svými dotazy, které se týkají Evropské unie. Eurocentra poskytují informace o EU pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí velkou škálu informačních materiálů a celou řadu dalších doplňkových služeb pro zájemce o hlubší poznání Evropské unie a aspektů členství České republiky v EU.

V České republice je v současné době 13 Eurocenter, a to:

- Eurocentrum **Praha** (<http://www.euroskop.cz/650/sekce/eurocentrum-praha/>)
- Eurocentrum **Karlovy Vary** (<http://www.euroskop.cz/651/sekce/eurocentrum-karlovy-vary/>) při Krajské knihovně v Karlových Varech
- Eurocentrum **Brno** (<http://www.euroskop.cz/652/sekce/eurocentrum-brno/>), při knihovně Jiřího Mahena v Brně
- Eurocentrum **Hradec Králové** (<http://www.euroskop.cz/653/sekce/eurocentrum-hradec-kralove/>)
- Eurocentrum **Ostrava** (<http://www.euroskop.cz/654/sekce/eurocentrum-ostlava/>), při Knihovně města Ostrava
- Eurocentrum **Jihlava** (<http://www.euroskop.cz/655/sekce/eurocentrum-jihlava/>), při Muzeu Vysočiny Jihlava
- Eurocentrum **Olomouc** (<http://www.euroskop.cz/657/sekce/eurocentrum-olomouc/>), při Univerzitní knihovně Palackého v Olomouci

- Eurocentrum **Pardubice** (<http://www.euroskop.cz/658/sekce/eurocentrum-pardubice/>), při REIS Pardubice
- Eurocentrum **Plzeň** (<http://www.euroskop.cz/659/sekce/eurocentrum-plzen/>), při Informačním centru města Plzeň
- Eurocentrum **Ústí nad Labem** (<http://www.euroskop.cz/660/sekce/eurocentrum-usti-nad-labem/>), při Krajském úřadu Ústeckého kraje
- Eurocentrum **Liberec** (<http://www.euroskop.cz/661/sekce/eurocentrum-liberec/>)
- Eurocentrum **Zlín** (<http://www.euroskop.cz/662/sekce/eurocentrum-zlin/>)
- Eurocentrum **České Budějovice** (<http://www.euroskop.cz/656/sekce/eurocentrum-ceske-budejovice/>)

Náplň činnosti Eurocenter

Eurocentra:

- poskytují informace přímo na místě, přes bezplatnou telefonní linku Eurofon 800 200 200 a přes e-mail
- poskytují zdarma informační materiály
- pořádají bezplatné odborné a informační akce - konference, semináře, přednášky o evropských tématech, speciální přednášky pro žáky základních a studenty středních škol
- pořádají besedy s občany
- disponují presenční i absenční knihovnou
- nabízí volný přístup na internetové stránky o Evropské unii
- spoluvytváří znalostní databázi a vlastní informační materiály
- vydávají vlastní měsíčník aktualit ⁸⁰⁾

3.1.2.2 Eurofon

Na čísle **800 200 200** od pondělí do pátku v době od 10 do 18 hodin je možno získat odpovědi na nejrůznější otázky, které občany napadají v souvislosti se členstvím České republiky v Evropské unii. Služba je poskytována zcela zdarma.

Primárním cílem Eurofonu je poskytovat základní informace o Evropské unii a jejím fungování, zejména s ohledem na členství České republiky v tomto uskupení. Se svými dotazy se obrazejí studenti i jejich vyučující, zaměstnanci či podnikatelé, občané ČR i cizinci. Na dotazy je odpovídáno přímo při telefonickém hovoru, při potřebě náročnějšího vyhledávání podkladů obvykle prostřednictvím e-mailové zprávy.

Informační linka o Evropské unii funguje v podstatě bez přerušení již od 1. října 2001, kdy byla zřízena Ministerstvem zahraničních věcí ČR v rámci informační kampaně před referendem o vstupu a vlastním vstupem ČR do EU.

V souvislosti s přechodem České republiky do postavení řádného člena Unie byla na základě rozhodnutí vlády ČR z února 2005 přenesena zodpovědnost za informování v dané věci pod Úřad vlády. Následně k datu 1. dubna 2007 pak Odbor informování o evropských záležitostech, pod jehož řízení služba Eurofon spadá, byl začleněn pod útvar místopředsedy vlády pro evropské záležitosti, pana Alexandra Vondry na Úřadu vlády ČR.

Provoz bezplatné informační linky Eurofon zajišťují čtyři zaměstnanci na plný úvazek. Kromě Úřadu vlády ČR, odboru informování o evropských záležitostech, který je zřizovatelem a provozovatelem této informační služby, se na chodu Eurofonu podílí také Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Ministerstvo s využitím finanční podpory z fondů Evropské unie zajišťuje nyní dvě z výše uvedených čtyř pracovníků. Tato spolupráce probíhá na základě skutečnosti, že dotazy na možnost využití dotací Evropské unie v ČR jsou nedílnou součástí naší informační činnosti a v současnosti představují téměř 20 procent všech dotazů směřovaných na Eurofon. Pro období předsednictví ČR v Radě EU s dotazy na toto aktuální a zásadní téma pomáhá ještě pracovník za odbor komunikace Úřadu vlády.⁸¹⁾

3.1.2.3 Euroskop

Euroskop - vše o Evropské unii je oficiálním zdrojem informací o Evropské unii a členství v ní, který spravuje Odbor informování o evropských záležitostech (v útvaru místopředsedy vlády pro Evropské záležitosti).⁸²⁾

3.1.2.4 Eurokurýr

Od 11. 10. 2005 mohli občané na internetu pravidelně nalézat informační bulletin Úřadu vlády ČR o aktivitách veřejné správy v oblasti Evropské unie "Eurokurýr - Eurozprávy z české správy".⁸⁴⁾

Tento bulletin se však v roce 2008 přestal vydávat. Obsahem se Eurokurýr odlišoval od portálu Euroskop, který se svou širokou nabídkou všech témat souvisejících s EU stává prvním a základním kontaktním místem pro občana hledajícího informaci o EU. Informační bulletin měl za úkol doplnit funkci Euroskopu tím, že se zaměří na několik zajímavých aktuálních témat, která budou zpracována s důrazem na to, jak je pojmá česká státní správa, případně jak ovlivní další aktéry veřejné správy.

Eurokurýr byl k dispozici ke stažení a vytištění na stránkách Euroskopu, čímž se zajistila velká dostupnost pro širokou veřejnost. Zároveň se mohl na vyžádání distribuovat elektronickou poštou do veřejných knihoven, univerzit, krajských úřadů apod.⁸³⁾

3.1.2.5 Euroknihovna

Euroknihovna slouží pouze jako elektronický seznam a přehled knih, které byly publikovány, a které se určitým způsobem dotýkají problematiky Evropské unie. Slouží k lepší orientaci a zjednodušenému vyhledávání. Zveřejněné knihy si nelze přes webovou stránku (<http://www.euroskop.cz/2/sekce/euroknihovna/>) zakoupit, avšak je možné si některé publikace v Eurocentrech vypůjčit.

3.2 Komunikační strategie Evropské komise po rozšíření

3.2.1 Plán D

Evropská komise v pevné víře, že toto období intenzivních rozprav o jednotlivých oblastech politiky EU může přinést jasné představy o potřebách a očekáváních občanů, představila v červnu 2005 svůj **plán D**.⁵⁶⁾

Plán D pro demokracii, dialog a diskusi nikoli jako záchrannou operaci pro Ústavu, nýbrž s cílem podpořit širší diskusi mezi demokratickými orgány Evropské unie a jejími občany. Je třeba jej chápat jako doplnění již existujících nebo navrhovaných iniciativ a programů, např. v oblasti vzdělávání, mládeže, kultury a podpory aktivního evropanství.⁶¹⁾

Jeho cílem je zahrnout občany do diskusí o cílech a směřování evropské integrace. Evropská komise si je vědoma určitých omezení svých aktivit. Uznává, že bez zapojení klíčových aktérů nebude schopna své cíle prosadit. Mezi tyto aktéry patří instituce a orgány EU, orgány členských států Unie na národní, regionální a místní úrovni, politické strany a občanská společnost.⁵⁷⁾

Cílové publikum a moderní sdělovací prostředky

Komise se domnívá, že diskuse se nesmí omezovat na politické vůdce a tradiční zainteresované strany. Komise sdílí názory hlav států a předsedů vlád, že do těchto diskusí by se měli zapojit „občanská společnost, sociální partneři, vnitrostátní parlamenty a politické strany“, ale rovněž se domnívá, že by přidanou hodnotu přineslo i naslouchání určitým cílovým skupinám, jako jsou mladí lidé nebo menšiny, které zůstaly během kampaní před referendy stranou. Nakonec je třeba říci, že diskuse budou úspěšné pouze tehdy, pokud se do procesu zapojí hromadné sdělovací prostředky, zvláště televize. Stejně tak má pro podporu diskuse prvořadý význam internet.⁶¹⁾

Plán D se musí snažit o vyjasnění, prohloubení a legitimizaci nového konsensu o Evropě, zabývat se kritikou a hledat řešení tam, kde nebyla naplněna očekávání. Ve světle výše uvedeného doporučuje Evropská komise, aby členské státy:

- podnikly co nejdříve nezbytné kroky ke strukturalizaci vnitrostátní diskuse v každé zemi
- pracovaly společně s Komisí a jinými orgány a institucemi na co nejúčinnější pomoci a příspěvku k vnitrostátním diskusím, a to včetně návštěv členských států
- do příštího zasedání Evropské rady schválily zpětnou vazbu, kterou se zajistí, že obavy a očekávání občanů budou rozšířeny a zapracovány do inventarizace, která se provede během rakouského předsednictví ⁶¹⁾

Akční plán Evropské komise na zlepšení komunikace v Evropě

Nedílnou součástí tohoto plánu je komunikace s občany, jejíž základní principy jsou obsaženy v **Akčním plánu Evropské komise na zlepšení komunikace v Evropě**, který byl schválen 20. července 2005. ⁵⁵⁾ Akční plán zcela konkrétně a pragmaticky zohledňuje politickou prioritu, a to pokračovat dialogu s občany v celé Evropské unii.

Komise představila nový komunikační přístup, jenž se opírá o tři zásady:

- **Naslouchat**, ne pouze informovat občany EU, ale rovněž jim naslouchat a brát jejich názory v úvahu
- **Komunikovat**, tedy informovat, jak politiky EU ovlivňují každodenní život občanů a jakou přinášejí přidanou hodnotu
- **Jednat na místní úrovni**, což znamená přizpůsobení zpráv jejich adresátům v jednotlivých členských státech a jejich vyjádření prostředky, které tyto adresáti upřednostňují, a v jazyce, jemuž rozumí ⁵⁶⁾

Tento přístup bude uplatněn ve dvou etapách:

- **Akční plán** určující konkrétní opatření, která provede Evropská komise ve svých vlastních řadách s cílem zdokonalit komunikaci uvnitř vlastní organizační struktury
- **Bílá kniha**, která zapojí všechny zainteresované subjekty a stanoví cíle politiky a iniciativy, které mají být uskutečňovány ve střednědobém a dlouhodobém horizontu ve spolupráci s ostatními orgány a subjekty ⁵⁵⁾

Bílá kniha

Bílá kniha, která představuje druhou etapu přístupu ke zlepšování komunikace v Evropě, vyzývá všechny tyto subjekty k otevřené diskusi o společném postupu při odstraňování komunikační propasti mezi EU a jejími občany.

Bílou knihu tvoří dvě části:

Část I – Komunikace ve službách občanů - popisuje vizi Evropské komise o tom, jaká by komunikační politika EU měla být.

Část II – Směr budoucí práce - stanoví hlavní oblasti konzultací a budoucí činnosti.
⁵⁵⁾

Část I – Komunikace ve službách občanů

V posledních letech kladou instituce EU důraz na komunikační práci. Účelem není, aby se komunikace stala jen „Bruselskou záležitostí“, ale je také nutné naslouchat občanům.

Z tohoto důvodu Evropská komise navrhuje úplně nový přístup – rozhodující posun od jednosměrné komunikace k posílenému dialogu, od komunikace soustředěné na instituci na komunikaci soustředěnou na občana, od komunikace vycházející z Bruselu k decentralizovanému přístupu. Komunikace by se měla po právu stát politikou EU ve službách občanů. Měla by být založena na skutečném dialogu mezi

lidmi a zákonodárci a na živé politické diskusi mezi samotnými občany. Lidé všech profesí by měli mít právo na nestranné a úplné informace o Evropské unii a jistotu, že jejich názory a obavy, které vyjadřují, instituce EU slyší a věnují jim pozornost. Zvláště významná je přitom úloha Evropského parlamentu, členských států a zástupců evropských občanů, protože podpora evropského projektu veřejností je věcí společného zájmu.

„Veřejná sféra,“ v jejímž rámci probíhá politický život v Evropě, je převážně sféra vnitrostátní. Pokud se evropské problémy vůbec na programu objevují, dívá se na ně většina občanů z vnitrostátní perspektivy. Evropa si rovněž musí najít své místo ve stávajících vnitrostátních, regionálních a místních „veřejných sférách“ a je nezbytné prohloubit veřejnou diskusi v členských státech. To je především odpovědnost orgánů veřejné moci v členských státech. Je úlohou orgánů na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, aby konzultovaly a informovaly občany o veřejné politice – včetně evropských politik a jejich dopadu na každodenní život lidí.⁵⁸⁾

Část II – Směr budoucí práce

Komise určila ve spolupráci s ostatními institucemi EU, členskými státy a občanskou společností pět oblastí činnosti, které se budou rozšiřovat podle vývoje společnosti a podle změn technologií:

- Vymezení společných zásad – základním právem všech občanů je právo na informace a svobodu projevu. Toto právo je podstatou pro komunikační politiku EU.
- Posílení vlivu občanů – komunikační politika EU by se měla soustředit na posílení komunikace s občany, ať už formou diskusních fór nebo prostředků veřejné komunikace. V této oblasti se komunikační politika EU zaměřuje na občanskou výchovu, budování vztahů mezi občany a budování vztahů mezi občany a veřejnými institucemi.

- Komunikace se sdělovacími prostředky – v posledních letech vyvinuly evropské instituce značné úsilí o zlepšení komunikace se sdělovacími prostředky. I přes veškeré snahy jsou zde stále je mediální zpravodajství o evropských problémech nedostatečné.
- Znalost evropského veřejného mínění – zákonodárci věnují značnou pozornost analýzám veřejného mínění pomocí nástrojů, jako je například průzkum veřejného mínění a sledování sdělovacích prostředků. Byla rovněž vybudována významná evropská agentura Eurobarometr, která pravidelně sleduje veřejné mínění ve všech členských státech EU, v kandidátských zemích a vždy se dotazuje tisíců občanů.
- Společné plnění úkolů - Funkční evropskou „veřejnou sféru“ nelze vytvořit v Bruselu. Může vzniknout pouze tehdy, je-li tento cíl podporován všemi hlavními aktéry a prováděn na všech úrovních. Vnitrostátní úroveň je i nadále nejdůležitějším vstupním bodem jakékoli politické diskuse a vlády členských států a ostatní vnitrostátní aktéři odpovídají za využití vnitrostátních prostředků k zajištění solidní evropské diskuse.⁵⁸⁾

3.2.2 Informační sítě a služby Evropské komise

Tyto sítě byly budovány na principu subsidiarity a aktivního partnerství s národními, regionálními a místními institucemi, které se vyznačují dobrou znalostí místních sociálně ekonomických podmínek, a představovaly tak decentralizovanou nabídku informací v přímém kontaktu s veřejností.

Šlo především o **Zastoupení Evropské komise a Kanceláře Evropského parlamentu** v jednotlivých členských státech, jejichž obdobou jsou ve třetích zemích (které nejsou členy EU) tzv. **Delegace Evropské komise**. Tyto instituce poskytují informace nejen o činnosti Evropské komise a Evropského parlamentu, ale též o ostatních institucích EU. Delegace Evropské komise plní navíc funkci diplomatickou.

Kromě Zastoupení a Delegací, které jsou spravovány a plně financovány Evropskou komisí - Generálním ředitelstvím pro komunikaci (dříve Generální ředitelství pro tisk

a komunikaci), existují v Evropě ještě tři národní informační centra spravovaná členskými státy v rámci partnerství s Evropskou komisí - **Source d'Europe v Paříži**, **Jacques Delors Information Centre v Lisabonu** a **Informační a dokumentační středisko (CIDE) v Římě**.

Generální ředitelství pro komunikaci dále zodpovídá za síť **Evropských dokumentačních středisek** a před posledním rozšířením EU za nejvíce podporovanou síť **Info-Points Europe (IPE)** téměř ve všech hlavních městech členských států. Vznikla také síť **Středisek pro rozvoj venkova** (Rural Information and Promotion Carrefours) zaměřená na venkovské oblasti. V druhé generaci byla východiskem pro síť Europe Direct.

Kromě pevných informačních bodů a center zřídila Evropská komise ještě síť odborníků pod názvem **Team Europe** s cílem šířit informace o otázkách evropské integrace prostřednictvím konferencí, rozhlasových a televizních programů, aktivní účasti v diskusích o EU apod.

Vedle těchto sítí existují ještě další informační služby, jejichž posláním je odpovídat na přímé otázky občanů. Jako příklad může posloužit služba **Eurojus**, která se specializuje na právní poradenství při výkladu evropského práva. Právní poradci poskytují své služby prostřednictvím Zastoupení Evropské komise v jednotlivých členských státech.

Kromě výše uvedených informačních sítí podřízených přímo Generálnímu ředitelství pro komunikaci existují ještě další sítě, které jsou v kompetenci jiných součástí Evropské komise.

Služba **EURES**, kterou zastřešuje Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti, provozuje informační, poradenskou a náborovou činnost ve spolupráci s obdobnými službami ve státech Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska. Jejími partnery jsou především odborové organizace, sdružení zaměstnavatelů a místní a regionální úřady.

Služba **Signpost Service** (rozcestník) zahájila činnost v roce 1996. Poskytuje obdobné služby jako Eurojus, ale specializuje se na otázky vnitřního trhu. Je

dostupná z portálu Your Europe, stejně jako služba **SOLVIT**, která pomáhá řešit mimosoudní cestou problémy způsobené nesprávným výkladem pravidel vnitřního trhu ze strany státní správy. Síť **FIN-NET** se specializuje na řešení přeshraničních finančních sporů mimosoudní cestou. Za všechny tyto služby zodpovídá Generální ředitelství pro vnitřní trh.

Pro oblast inovací a pro transfer nových technologií byla zřízena síť **Podnikatelských a inovačních středisek** (Business and Innovation Centers - BICs) a síť **Středisek transferu inovací** (Innovation Relay Centers (IRCs), obě řízené Generálním ředitelstvím pro výzkum.

Pokud jde o služby podnikatelské sféry, významnou roli hrají Střediska Euro Info (Euro Info Centers - EIC) v kompetenci Generálního ředitelství pro podnikání.

Zvláštní místo ve zpřístupňování informací o Evropské unii zaujímá nakladatelství Evropské unie - **Úřad pro úřední tisky Evropských společenství (Office for Official Publications of the European Communities)** se sídlem v Lucemburku, které vydává knižní publikace, periodika, CD ROM a zpřístupňuje online databáze. Své produkty nabízí prostřednictvím elektronické služby **EU Bookshop** umožňující přístup k publikacím institucí, agentur a úřadů EU. Mimo online knihkupectví nabízí také online katalog a archiv všech publikací EU. EU Bookshop umožňuje uživatelům vyhledávat publikace EU, objednávat je a kde je to možné také si je stahovat. Katalog elektronického knihkupectví EU Bookshop obsahuje publikace vydané za poslední tři roky. Starší publikace lze nalézt v archivu.

V roce 2003 bylo provedeno celkové hodnocení všech sítí, aby mohla Evropská komise navrhnout **druhou generaci** informačního zabezpečení občanů.

Nejnovější vývoj po rozšíření EU vedl k celkové reorganizaci sítě Carrefours a Info Points Europe a vytvoření integrované sítě **Europe Direct Information Network**.⁷¹⁾

3.2.3 Informační síť a služby v ČR podporované Evropskou komisí

3.2.3.1 Stálé zastoupení ČR při Evropské Unii

Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii vzniklo k datu vstupu ČR do EU transformací ze Stálé mise ČR při Evropských společenstvích na základě usnesení vlády č. 208 z 27. února 2002. Statutárním představitelem a vedoucím Stálého zastoupení je mimořádný a zplnomocněný velvyslanec, stálý představitel ČR při EU, který působí také jako stálý zástupce České republiky ve Výboru stálých zástupců. Od 7. ledna 2008 je touto představitelkou Milena Vicenová.

Činnost stálého zastoupení

Posláním Stálého zastoupení je zejména:

- zastupovat zájmy ČR v orgánech a institucích Evropské unie
- posilovat pozici ČR ve strukturách EU včetně odpovídající přítomnosti českých občanů v unijních institucích
- vytvářet podmínky pro úspěšnou účast ČR na zasedáních nejvyšších orgánů EU, tj. Rady ministrů, Evropské rady, Summitu EU
- udržovat a prohlubovat pracovní kontakty s představiteli institucí Evropského společenství, misemi a Stálými zastoupeními dalších zemí nebo nadnárodních a mezinárodních institucí a udržovat styky s občany ČR zaměstnanými či jinak působícími v institucích Evropského společenství
- zajišťovat komunikaci mezi orgány státní správy ČR a institucemi Evropského společenství
- podílet se na formulaci postupu ČR v jednotlivých orgánech Evropské unie
- předkládat ústředí návrhy postupu pro řešení odborných otázek vztahujících se k problémům řešeným v orgánech a institucích Evropské unie
- obsazovat jednání odborných orgánů Evropského společenství ve spolupráci s orgány a institucemi v ústředí
- poskytovat podporu delegacím vyslaným ČR při jejich jednáních
- informovat ústředí o činnosti Evropského společenství a Evropské unie a zasílat odbornou dokumentaci a literaturu

- napomáhat zvýšení informovanost o ČR a jejím členství v EU ⁸⁶⁾

3.2.3.2 Síť středisek Europe Direct

Síť středisek Europe Direct působí v regionech všech členských států Evropské unie a poskytuje všeobecné informace o evropských záležitostech. V České republice nabízí své informační a poradenské aktivity v devíti střediscích. Europe Direct je vhodným informačním rozcestníkem, který lze využít osobní návštěvou střediska, telefonickým dotazem na bezplatném čísle 00 800 678 910 11, či získáním informací na internetových stránkách. Je také hlavní vstupní branou k informacím o EU a nabízí aktuální a přímé spojení s Evropou. ⁷²⁾

V České republice byla první střediska otevřena v květnu 2005. Nyní jich je v České republice jedenáct.

Seznam středisek Europe Direct v ČR:

- Brno – při Knihovně Jiřího Mahena
- České Budějovice – při Krajském úřadu Jihočeského kraje
- Jihlava – při Regionální rozvojové agentuře Vysočina
- Olomouc – při Turistickém informačním středisku
- Pardubice – při Regionálního infocentru P.R.T.
- Uherské Hradiště – při Informačním centru pro mládež Uherské Hradiště
- Most – při Vysoké škole finanční a správní
- Nový Jičín – při Informačním centru města Nový Jičín
- Dvůr Králové – při Střední škole informatiky a služeb
- Plzeň – při Regionálním technickém muzeu
- Sokolov – provoz zahájen v první polovině roku 2009 ⁷³⁾

3.2.3.3 Evropská dokumentační střediska v České republice

Evropská dokumentační střediska patří do informační sítě Europe Direct. Jejich počátky spadají již do počátku šedesátých let, kdy tato střediska jako vůbec první informační místa Evropské komise byla zakládána na akademické půdě. V současné době jich existuje 366 v rámci Evropské Unie a dalších 138 mimo její hranice.

I v České republice fungují tato střediska na vysokých školách a jejich hlavním posláním je:

- pomáhat příslušné škole rozvíjet a konsolidovat výuku a výzkum v oblasti evropské integrace
- poskytovat informace o Evropské Unii a její politice nejen studentům, ale i veřejnosti
- účastnit se debat o Evropské Unii pokud je to možné ve spolupráci s ostatními členy evropské informační sítě, především s Europe Direct

Seznam Evropských dokumentačních středisek v ČR:

- Univerzita J. E. Turkyňě v Ústí nad Labem
- Masarykova univerzita v Brně, právnická fakulta
- Univerzita Karlova v Praze
- Vysoká škola ekonomická v Praze
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, ekonomická fakulta
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Justiční akademie v Kroměříži

EDS jsou vybavena publikacemi, které jim poskytuje Generální ředitelství pro komunikaci, Generální ředitelství komise a v neposlední řadě čerpají z produkce Úřadu pro tisk a informace, který sídlí v Lucembursku. Jsou on-line napojena na Intranet Evropské komise a prostřednictvím tohoto spojení mohou díky svému privilegovanému přístupu objednávat větší množství těchto publikací dle zájmu a potřeb svých hostitelských organizací tj. vysokých škol a jejich studentů.⁷⁴⁾

3.2.3.4 Informační síť o strukturálních fondech EU

INFORM je síť na podporu informovanosti a propagace výsledků strukturálních fondů Evropské unie. Pracovníci sítě INFORM zajišťují kontakt s veřejností, která se na ně může obracet s dotazy ohledně jednotlivých národních operačních programů. V rámci sítě dochází k pravidelné výměně zkušeností, které jsou pro Evropskou komisi přímým zdrojem informací o projektech a výsledcích politiky soudržnosti na národní úrovni. Síť INFORM monitoruje rovněž výsledky podpořených projektů a příjemců dotace a propaguje příklady dobré praxe na veřejnosti. ⁷⁵⁾

Vzdělávání a kultura

- **EURYDICE** - Informační síť o vzdělávání v Evropě při Ústavu pro informace ve vzdělávání
- **REFERNET** - Informační síť o odborném vzdělávání při Národním ústavu odborného vzdělávání
- **TTNET** - Partnerská síť pro vzdělávání učitelů při Národním ústavu odborného vzdělávání
- **NARIC** - Centra pro uznávání vysokoškolských kvalifikací při Centru pro studium vysokého školství
- **CULTURE** - Centra pro podporu kulturních aktivit při Institutu umění – Divadelním ústavu
- **MEDIA** - Centra pro podporu audiovizuálního průmyslu při České filmové komoře
- **GSN** - Síť pracovníků informujících o životním prostředí při Ministerstvu životního prostředí ČR
- **NICER** - Centra pro evropský výzkum při Technologickém centru Akademie věd ČR
- **ECSA** - Vědecká síť pro studium evropských studií při Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze
- **EURODESK** - Informační síť pro mládež při Národním institutu dětí a mládeže MŠMT

Zaměstnanost a mobilita

- **EURES** - Poradenská síť pro pracovní uplatnění při Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR
- **EEN** - Poradenská síť pro podnikatele při Technologickém centru Akademie věd ČR
- **EUROGUIDANCE** - Poradenská síť pro mobilitu při Domu zahraničních služeb MŠMT, Národní agentuře pro evropské vzdělávací programy
- **SKILLSNET** - Expertní síť pro profesní rozvoj
- **EURAXESS** - Centra pro poradenství a pomoc zahraničním výzkumníkům při Středisku společných činností AV ČR
- **EUROPASS** - Poradenská síť pro dokumenty Europass při Národním ústavu odborného vzdělávání

Právní pomoc a ochrana

- **SOLVIT** - Síť právní ochrany v oblasti vnitřního trhu při Ministerstvu průmyslu a obchodu
- **ESC** - Evropská spotřebitelská centra při Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR
- **GENDER EQUALITY** - Expertní síť pro rovnoprávnost mužů a žen při Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze
- **TRESS** - Expertní síť pro koordinaci sociálního zabezpečení
- **AFCOS** - Síť pro boj proti podvodům a zneužívání prostředků EU při Ministerstvu financí ČR ⁷²⁾

3.3 České předsednictví v EU 2009 a jeho informační zabezpečení

3.3.1 Předsednictví v Radě EU

Jednotlivé členské země Evropské unie střídavě předsedají Radě EU. Nejde jen o formální záležitost, ale je to jeden z nejdůležitějších nástrojů, jakým mohou členské země ovlivnit tvář a chod EU. Funkční období předsednictví trvá šest měsíců a členské státy jej vykonávají na základě principu rovnosti a rotace. Pořadí, na jehož základě se země v předsednictví střídají, stanovila Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy na svém zasedání dne 13. prosince 2004. Pořadí bylo určeno až do roku 2020 a při jeho stanovení bylo dbáno na střídání zemí podle jejich velikosti a geografické polohy.

Funkce předsednictví

Stát, který předsedá Radě EU, má významné pravomoci. Svolává a řídí zasedání Rady EU, zastupuje Radu EU při jednání s ostatními institucemi EU a organizuje formální a neformální zasedání Evropské rady. Vystupuje jako mluvčí Evropské unie ve vztazích k třetím zemím nebo mezinárodním organizacím a reprezentuje společenství v zahraničí. Plní také roli vyjednavče v Radě EU, kde působí jako mediátor mezi členskými státy při rozhodování kvalifikovanou většinou. Od roku 1974, kdy vznikla Evropská rada, je význam funkce předsednictví obohacen také o možnost iniciace agendy EU.

Program předsednictví

Každý stát, ještě než zaujme post předsedající země v Radě EU, představí Evropskému parlamentu program a cíle svého šestiměsíčního působení v čele Rady EU. Tento postup byl zakotven v roce 1983 ve Slavnostní deklaraci o Evropské unii.

Premiér ČR M. Topolánek a vicepremiér A. Vondra představili priority a pracovní program českého předsednictví 6. ledna 2009 v Praze. Klíčovými prioritami byly tři "E": ekonomika, energetika a Evropa ve světě. Mottem je "Evropa bez bariér".⁷⁶⁾

Česká republika, tak jak je u předsednické země obvyklé, představila na začátku svého působení v čele EU priority a program činnosti na nadcházejících šest měsíců předsednictví. Pracovní program českého předsednictví byl uvozen stručným popisem prioritních oblastí, kterým chtěla Česká republika v předsednické funkci věnovat zvláštní pozornost. Následoval podrobný popis agend, kterými se předsednictví v rámci vnitřních i vnějších politik Unie zabývalo.⁷⁷⁾

Od ledna 2007 jsou předsednické země sdruženy do takzvaných trií předsednictví, které během svého rok a půl trvajících mandátu tvoří předsednický tým (tři země, které se po sobě střídají ve funkci předsednictví). Země tria mají od roku 2007 povinnost vedle svého šestiměsíčního programu předložit Evropskému parlamentu také program osmnáctiměsíční, který odráží cíle všech tří spolupracujících států a je v platnosti po celou dobu předsednictví těchto zemí.

První osmnáctiměsíční program vytvořily na období leden 2007 - červen 2008 Německo, Portugalsko a Slovinsko. V červnu 2008 byl představen program tria Francie, Česká republika a Švédsko.⁷⁶⁾

Logo předsednictví

Obr. č. 2

78)

Webová prezentace předsednictví ČR v Radě EU

Oficiální webová stránka českého předsednictví v Radě EU, www.eu2009.cz, byla hlavním komunikačním nástrojem předsednictví v průběhu první poloviny roku 2009. Web byl připraven pro českou i zahraniční veřejnost. Na této internetové stránce se shromažďovaly všechny důležité informace pro širokou i odbornou veřejnost, zástupci médií zde našli informace o akcích konaných během českého předsednictví a dále zde byly publikovány informace o České republice, jako předsedající zemi i Evropské unii, jejích politikách a pozicích ČR k nim. To vše ve třech jazycích – v češtině, angličtině a ve francouzštině.

3.3.2 Cíle webu

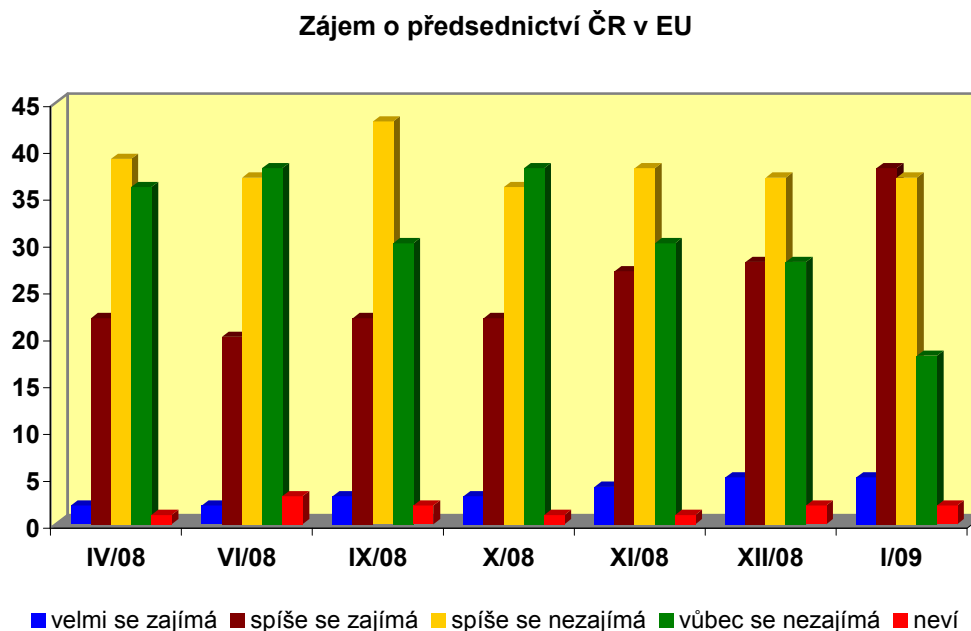
Webová stránka českého předsednictví byla určena pro každého, kdo se zajímá o Evropskou unii a evropské dění. Novináři na webu našli důležité informace, které potřebovali ke své každodenní práci, a speciálně pro ně byla připravena jedna z hlavních sekcí s názvem „Servis pro novináře“, kde byly uvedeny praktické informace k předsednickým akcím včetně toho, jak se na ně on-line akreditovat.⁶⁵⁾

Informace pro veřejnost

Internetový portál, www.eu2009.cz, rovněž nabízí množství informací a zajímavostí pro širokou veřejnost. Jednotlivé rubriky zaměřené na historii a současnost Evropské unie nebo předsednickou zemi jsou napsány čtivou a poutavou formou. Navíc jsou doplněny o fotografie vytvořené speciálně pro tento portál a o audio nebo video ukázky. Své znalosti o Evropské unii si pak každý může otestovat v některé z připravených interaktivních her a v kvízech s názvem „Evropou bez bariér“.

3.3.3 Zájem občanů ČR o předsednictví v Radě EU

Graf č. 8

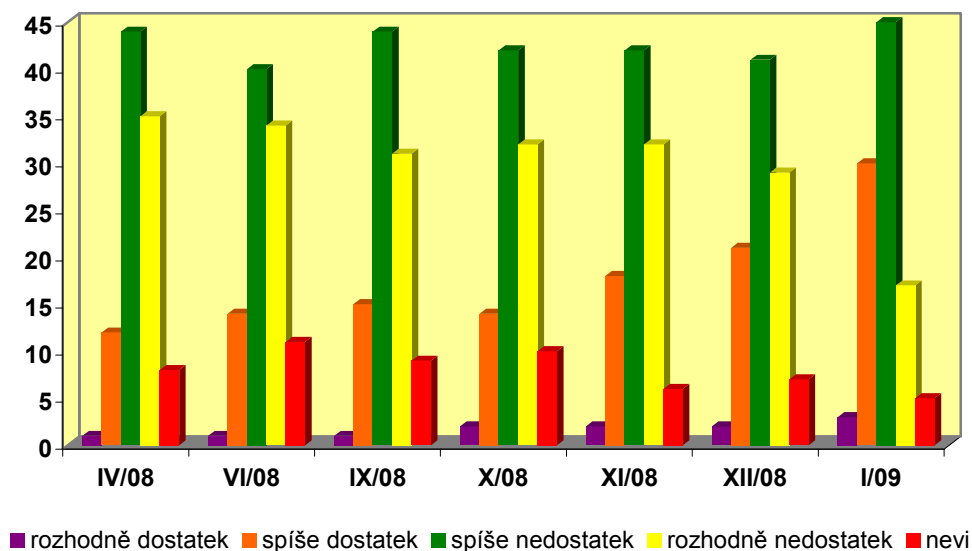
Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění

Z průzkumu veřejného mínění, který probíhal od května 2008 do ledna 2009, vyplynulo, že velký zájem ze strany občanů ČR o předsednictví v Radě EU nebyl. Je zde však patrné, že zájem o předsednictví mírně vzrůstal (viz. Graf č. 8).

3.3.4 Názory občanů na míru informovanosti o předsednictví ČR v Radě EU

Graf č. 9

Míra informovanosti občanů o předsednictví ČR v Radě EU v %

Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění ⁷⁹⁾

Na otázku, zda jsou lidé dostatečně informováni o předsednictví ČR v Radě EU jednoznačně převažovala odpověď, že občané mají nedostatek informací (viz. Graf č. 9). Mírný nárůst odpovědí, že občané mají rozhodně dostatek informací se dalo přisuzovat intenzivnější politické i mediální kampani.

4. Analýza činnosti a služeb sítě Eurocenter

Do dubna roku 2007 tvořilo základnu pro fungování sítě Eurocenter **Eurocentrum Praha**, které do jisté míry platilo za koordinátora ostatních regionálních Eurocenter. Od května 2007 převzal tuto koordinační roli přímo Odbor pro informování o evropských záležitostech. Eurocentrum Praha je současně sídlem bezplatné informační linky Eurofon 800 200 200 a zčásti také redakce internetového portálu Euroskop.cz.

Dvanáct dalších **regionálních Eurocenter** (viz. kapitola č. 3, str. 54) bylo vytvořeno na základě usnesení vlády č. 1658 ze dne 21. prosince 2005. Tato síť regionálních Eurocenter umožní osobní přístup k informacím široké i odborné veřejnosti zajímající se o problematiku členství ČR v EU ve všech regionech ČR. Jednotlivá Eurocentra ve všech krajských městech ČR zahájila svou činnost během roku 2006, v průběhu roku 2007 již byla všechna relativně funkční.¹¹⁾

4.1 Hlavní aktivity Eurocenter

- poskytování informačních služeb týkajících se EU široké i odborné veřejnosti, a to v jednotlivých regionech se zaměřením na místní specifika a vztah daného kraje k EU
- vytváření kontaktní sítě specializovaných pracovišť, se kterými mohou Eurocentra jednotlivé problematiky detailně konzultovat a navazovat užší spolupráci
- poskytování informačních brožur a publikací
- pořádání pravidelných seminářů z oblasti nejčastěji kladených otázek a debat s veřejností
- poskytování bezplatných přednášek pro studenty základních a středních škol o Evropské unii a členství ČR v EU
- nabízení možností neplacených stáží pro studenty vysokých škol
- pořádání výstav s evropskou tematikou
- provozování knihovny s tématickou literaturou k prezenčnímu studiu

- poskytování bezplatného přístupu k internetu (do roku 2008 poskytovalo pouze Eurocentrum Praha)
- spoluvytváření webového portálu Euroskop.cz .⁸⁵⁾

4.2 Analýza činnosti Eurocenter

Pro svou analýzu jsem si jako zdroj informací zvolila metodu dotazníku.

V rámci zpracování analýzy činnosti a služeb sítě Eurocenter jsem provedla dotazníkové šetření. Oslovila jsem všech 13 Eurocenter, prostřednictvím e-mailové pošty, a požádala je o zodpovězení 7 otázek.

Struktura otázek v dotazníku byla následující:

- Občané jakých věkových kategorií nejčastěji navštěvují Eurocentrum?
- O jaká témata je ze strany občanů největší zájem?
- Jaká je návštěvnost konferencí, seminářů, besed, které pořádáte?
- Kontaktují Vás občané e-mailem, telefonicky, nebo osobní návštěvou?
- Vydáváte vlastní informační materiály?
- Zaznamenali jste nárůst návštěvnosti v době předsednictví ČR v Radě EU?
- Myslíte si, že jsou občané ČR dobře informovaní o členství ČR v EU?

Eurocentra byla velice vstřícná a ochotná na tyto otázky zodpovědět.

4.2.1 Věkové kategorie navštěvující Eurocentra

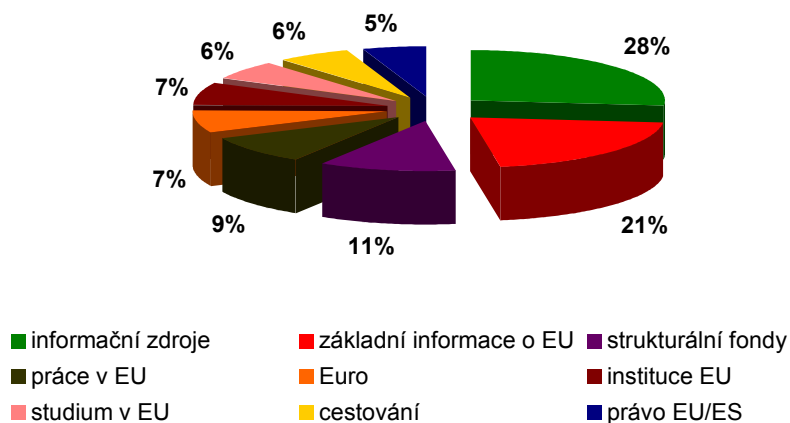
Nejpočetnější skupinou, navštěvující Eurocentra, jsou studenti, kteří shánějí informace pro své studium, práci v zahraničí nebo cestování. Další skupinou jsou lidé středního věku, zejména podnikatelé, jejichž zájem je převážně o strukturální fondy a možnosti čerpání finančních prostředků z EU. V neposlední řadě Eurocentra navštěvují lidé důchodového věku. Návštěva se odvíjí od tématu, které je aktuální a diskutované a je úzce spjata s věkovou kategorií, které se o danou problematiku zajímá.

4.2.2 Nejčastěji kladené dotazy

Výsledky dotazníkového šetření týkající se témat, o která se občané nejvíce zajímají, se ve velké části shodují s analýzou provedenou v období leden-září 2008 a 2007, kterou si nechal vypracovat Odbor pro informování o evropských záležitostech (viz Graf č. 10 a Graf č. 11). Jde vidět, že se občané zajímají o základní informace týkající se činnosti EU, o to, jaká je nabídka strukturálních fondů, jaké jsou možnosti práce a cestování v rámci členských zemí EU, jaké instituce řídí činnost EU a právní řád. Mírný nárůst je však v dotazech souvisejících s aktuálním děním a v otázkách, které bezprostředně souvisejí s Českou republikou. V současné době se jednalo o dotazy týkající se Lisabonské smlouvy a předsednictví ČR v Radě EU.

Graf č. 10

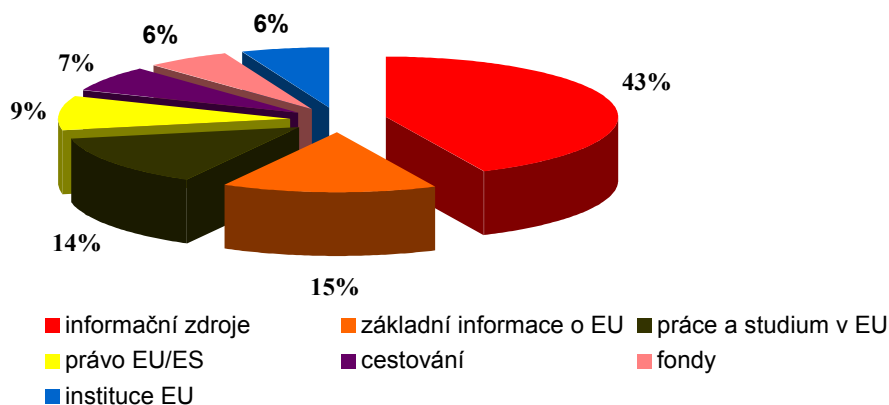
Oblasti nejčastěji kladených dotazů ve sledovaném období od ledna do září roku 2007 ve všech třinácti Eurocentrech v %

Zdroj: Výroční zpráva OEZ za rok 2007

Graf č. 11

Oblasti nejčastěji kladených dotazů ve sledovaném období od ledna do září roku 2008 ve všech třinácti Eurocentrech v %

Zdroj: Výroční zpráva OEZ za rok 2008

4.2.3 Návštěvnost akcí pořádaných Eurocentry

Eurocentra pořádají informační akce v rámci priorit stanovených Koncepcí informování o evropských záležitostech v ČR. Kromě daných aktivit probíhá velká řada seminářů, workshopů a konferencí na témata, jež nebyla stanovena jako prioritní. Tato témata jsou standardním základem informačních aktivit Eurocenter. Návštěvnost těchto akcí je vysoká, nejde však paušalizovat. Může být v rozmezí od 50 do 100 účastníků a závisí na zaměření daného tématu.

Významnou aktivitou je pořádání bezplatných seminářů pro žáky základních a středních škol.

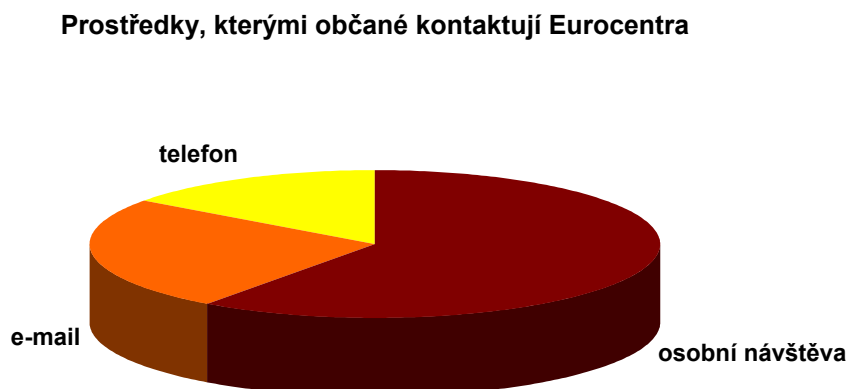
Zájem široké veřejnosti o informační služby poskytované jednotlivými Eurocentry závisí zejména na existenci nejrůznějších informačních kampaní o aktuálních evropských tématech a politických kauz v ČR, souvisejících s členstvím v EU. Současně lze pozorovat snížení zájmu veřejnosti o informace v průběhu měsíců července a srpna, tedy v období dovolených a školních prázdnin.

Celkový počet návštěvníků Eurocenter mírně klesá. Tento trend je do značné míry způsoben rozvojem moderních komunikačních technologií, které nahrazují osobní kontakt s poskytovateli informací. Činnost Eurocenter byla tedy v průběhu roku 2008 zaměřena zejména na aktivní působení v regionu formou vyhledávání nových kontaktů a organizací nejrůznějších akcí pro cílové skupiny také mimo Eurocentrum. Od založení informačních center o Evropské unii se tak postupem času mění jejich primární zaměření. Od kamenných informačních kanceláří čekajících na zájemce o informace o EU se činnost přesouvá spíše k „mobilnímu“ pracovišti, jehož pracovníci se snaží organizovat, případně vyhledávat, akce s větším množstvím návštěvníků a přímo na místě konání jim dle potřeby předávat požadované či potřebné informace.

4.2.4 Prostředky, jimiž občané kontaktují Eurocentra

Pokud je ze strany občanů zájem o informace týkající se EU a rozhodnou se oslovit příslušné Eurocentrum, pak zvolí osobní návštěvu. Druhým nejčastějším prostředkem je kontakt prostřednictvím e-mailu a v neposlední řadě telefon (viz Graf č. 12).

Graf č. 12

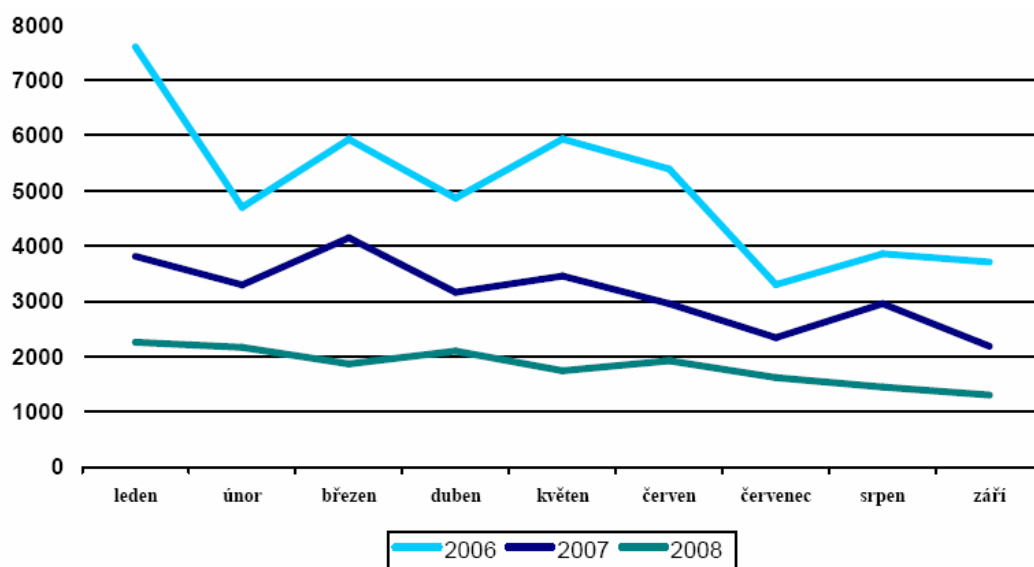
Zdroj: Dotazníkové šetření

Počet dotazů na telefonní lince Eurofon klesá, přičemž je podobně jako množství osobních a elektronických dotazů závislý na momentální realizaci mediálních kampaní k aktuálním evropským tématům, či na aktuálních politických vystoupeních a projevech. V průběhu roku 2008 byl zaznamenán nárůst dotazů zejména s ohledem na zájem široké veřejnosti o problematiku strukturálních fondů a nadcházející české předsednictví v Radě EU.

V průběhu měsíců ledna až září roku 2006 bylo na lince Eurofon zodpovězeno celkem 45 284 dotazů. V prvních třech čtvrtletích roku 2007 to bylo 28 308 a ve stejném časovém období roku 2008 pak 16 407. Oproti roku 2008 je tak pokles vytiženosti linky Eurofon přibližně 40 % (viz Graf č. 13).⁸⁵⁾

Graf č. 13

Vývoj dotazů na lince Eurofon 2006 - 2008

Zdroj: Výroční zpráva OEZ za rok 2008

4.2.5 Vydávání informačních periodik

Od února 2009 začala Eurocentra vydávat tzv. Eurolisty (viz. příloha č. 1). Každé Eurocentrum se obsahem zaměřuje na svůj region. Měsíčník Eurolisty sjednocuje a doplňuje informace Euroskopu o novinkách, akcích, rozhovorech a zajímavých článcích, které se na Euroskopu objevily nebo objeví. Eurolisty jsou k nahlédnutí na internetových stránkách každého Eurocentra.

4.2.6 České předsednictví v Radě EU a zájem veřejnosti

Aktuálním tématem první poloviny roku 2009 bylo předsednictví ČR v Radě EU. Eurocentra zaznamenala zvýšený zájem o tuto problematiku ze strany občanů. Je zřejmé, že občany zajímá dění týkající se EU ve vztahu k ČR, chtěli vědět, jak si v předsednictví ČR vede, jaké jsou nároky a co nám předsednictví přinášelo.

Všichni pracovníci Eurocenter, Eurofonu a Euroskopu úspěšně absolvovali kurz Institutu státní správy Ministerstva vnitra ČR zaměřený na téma předsednictví v Radě EU s názvem Minimum o předsednictví I.

Významnější akce Eurocenter na téma předsednictví:

- Seminář „Německé předsednictví EU“ za přítomnosti velvyslance Spolkové republiky Německo – Eurocentrum Praha
- „Den Německa“ – Eurocentrum Brno
- Seminář „Příprava na české předsednictví EU“ za účasti náměstkyně místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Jany Hendrichové – Eurocentrum Praha a Brno
- Seminář „Předsednictví ČR v Radě EU: příležitosti pro Olomoucký kraj“ – Eurocentrum Olomouc
- „Portugalský den“ za účasti Rady Portugalska v ČR – Eurocentrum Praha a Brno ¹¹⁾

4.2.7 Jsou občané ČR dostatečně informovaní o otázkách evropské integrace?

Poslední otázka v dotazníkovém šetření týkající se informovanosti občanů v ČR byla spíše subjektivní. Odpovědi vedoucích Eurocenter se téměř ve všech případech shodovaly. Občané jsou dostatečně informováni a pokud ne, je to tím, že se o problematiku příliš nezajímají.

Závěr

Cílem mé práce bylo zmapovat vývoj informačního zabezpečení občanů ČR v období příprav na členství v EU. Informační zabezpečení bylo spjato s Komunikační strategií ČR před vstupem do EU, která byla prioritou Vlády České republiky, a v té době spadala do kompetence Ministerstva zahraničních věcí.

Komunikační strategie byla rozdělena do dvou, na sobě nezávislých, linií. Jednalo se o Komunikační strategii vlády ČR, jejíž prioritou byl vstup ČR do EU v roce 2004. Cílem bylo zajistit veřejnosti dostatek informací o dopadu členství ČR v EU pro jejich budoucí rozhodování v referendu. Významným produktem bylo vytvoření portálu EUROSOP. Nejvíce využívanými zdroji informací před vstupem ČR do EU byla televize, denní tisk a rozhlas. Účast v referendu o vstupu ČR do EU byla 55% a pro vstup hlasovalo 77,33 % občanů.

Druhou linií byla Komunikační strategie Delegace Evropské komise v ČR, které měla ve vztahu ke kandidátským zemím tři hlavní cíle. Zlepšit veřejné povědomí a pochopení Evropské unie, vysvětlit důsledky rozšíření pro každou zemi jednotlivě a vysvětlit vazby mezi postupem příprav na členství a pokrokem v jednání. Podpora Delegace evropské komise měla široký záběr a zahrnovala, mimo jiné, koncert „Mladý orchestr Evropské unie“, projekt „Evropská rodina“ a také festival evropských nekomerčních filmů.

Informování občanů o otázkách evropské integrace samozřejmě pokračovalo i po vstupu ČR do EU dne 1. května 2004, kdy Úřad vlády vypracoval Komunikační strategii České republiky po vstupu do Evropské unie. Tato agenda o zajištění informování občanů však následně přešla do gesce Úřadu vlády ČR.

Integrovaný informační systém vládní linie zahrnuje Eurocentra, bezplatnou telefonní linku Eurofon, internetový portál Euroskop a projekt Euroknihovna. Vydávání informačního bulletin Eurokurýr bylo v roce 2008 ukončeno a od února roku 2009 začala Eurocentra vydávat měsíčník Eurolisty. Všechny tyto složky výrazně pomáhají občanům v získání informací, týkajících se Evropské unie.

Evropská komise po rozšíření přišla s Akčním plánem na zlepšení komunikace v Evropě, který byl součástí plánu D pro demokracii, dialog a diskuzi. Součástí informační sítě ČR podporované Evropskou komisí je Stálé zastoupení ČR při Evropské unii, síť středisek Europe Direct působících v regionech všech členských států EU, Evropská dokumentační střediska a Informační síť o strukturálních fondech EU.

V analýze současného stavu informačních sítí a služeb v oblasti evropské integrace jsem se zaměřila na linii vládní, a to konkrétně na Eurocentra, které jsem požádala o zodpovězení několika otázek. Z této analýzy vyplynulo, že největší zájem o informace týkající se EU je ze strany studentů. Následují je občané středního věku a důchodci. Skladba občanů, oslovující Eurocentra, nejčastěji osobně, také odpovídá povaze kladených dotazů. Občany nejvíce zajímají obecné informace o EU, studium, cestování, práce v zahraničí, ale také strukturální fondy a právo Evropských společenství. Významnou aktivitou Eurocenter je pořádání bezplatných přednášek pro studenty, ale také seminářů a besed pro veřejnost. Nárůst návštěvnosti Eurocentra zaznamenala v období předsednictví ČR v Radě EU, z čehož je zřejmé, že občany tato otázka zajímá a spolu s ní i členství České republiky v Evropské unii.

Dle mého názoru je přístup k informacím o EU široký, ať už tištěná média, televize, rozhlas, internet, nebo možnost osobně zajít do Eurocentra, nebo jiných středisek, které informace o Evropské unii poskytují. Je jen na občanovi, zda tuto možnost využije a rozšíří si své obzory, které se týkají integrace, jejíž jsme součástí. Do budoucna je jen otázkou, zda se podaří vzbudit větší zájem občanů o problematiku Evropské unie.

Seznam použité literatury

1. *Evropská unie a my* [online]. Praha : MagConsulting, s. r. o. , [2001] [cit. 2008-10-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cot.cz/data/cesky/01_10/10_priloha.htm#b>.
2. Evropská komise. Communication DG. *Česká republika v EU : Historie vstupu ČR do EU* [online]. Komise evropských společenství, [2005] , 19/07/2008 [cit. 2008-10-30]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#vzajemnych>.
3. Evropská komise. Communication DG. *Evropská dohoda* [online]. Komise evropských společenství [1995] [cit. 2009-10-31]. Dostupný z WWW: <http://www.evropskaunie.cz/download/cz/oficialni_dokumenty/predvstupni_dokumenty/evropska_dohoda/Evropska_dohoda.pdf>.
4. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Historie vstupu : Asociační dohoda* [online]. Vláda České republiky, 2002-2003 , 2008 [cit. 2008-10-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/167/sekce/asociacni-dohoda/>>.
5. *Evropské správní právo : Rada přidružení* [online]. Pravo-cz.blogspot.com, [2007] [cit. 2008-10-31]. Dostupný z WWW: <<http://pravo-cz.blogspot.com/2008/06/rada-pidruen.html>>.
6. Česko. Úřad vlády ČR - odbor kompatibility s právem ES. *CESTY DO EVROPSKÉ UNIE : Společné orgány mezi ČR a EU* [online]. Vláda České republiky [2005] [cit. 008-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/32aeb90a5d503109c12563b10005d112?OpenDocument>>.
7. *Rada přidružení* [online]. BusinessInfo.cz, 05.09.2003 [cit. 2008-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/r/rada-pridruzeni/1000710/6410/>>.

8. *ROZŠIŘOVÁNÍ EU NA VÝCHOD* [online]. Masarykova univerzita v Brně, c2000 [cit. 2008-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://library.muni.cz/EU/html/30.htm>>.
9. Evropská komise. Communication DG. *Kodaňská kritéria* [online]. Komise evropských společenství, [2006] , 19/07/2008 [cit. 2008-11-02]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_182_cs.htm>.
10. Evropská komise. Communication DG. *Historie vstupu ČR do EU : Vytváření vzájemných vztahů* [online]. Komise evropských společenství, [2006] , 19/07/2008 [cit. 2008-11-02]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm>.
11. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Výroční zpráva za rok 2007* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1745-e906e5e3bc9cfdae39f2e4274b46bac2.pdf>>.
12. *Výkladový slovníček* [online]. Ministerstvo financí, [2005] [cit. 2009-11-02]. Dostupný z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/vyklad_slovník.html?PG=K>.
13. KALÍNSKÁ, Emílie. *Plnění Kodaňských ekonomických kritérií kandidátskými zeměmi střední a východní Evropy* [online]. Praha: Institut pro evropskou politiku EUROPEUM , 26. 7. 2001 [cit. 2008-11-03]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=419>.
14. *Evropská dohoda* [online]. Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni, c2008 [cit. 2009-11-03]. Dostupný z WWW: <http://juristic.zcu.cz/zakony/eu/dokumenty/harm_ed/html/10.html>.
15. *Obecný rámec pro rozšiřování EU* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí, 29.8.2007 [cit. 2009-11-04]. Dostupný z WWW: <<http://old.mzv.cz/wwwo/default.asp?id=51241&ido=18642&idj=1&amb=3&ParentIDO=14651>>.

16. Evropská komise. Communication DG. *Žádost o členství* [online]. Komise evropských společenství, [2006] , 19/07/2008 [cit. 2009-11-04]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#zadost>.
17. HAD , Miloslav, STACH , Stanislav, URBAN , Luděk. *ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII : členství, přínosy a výzvy*. Praha : Český institut pro integraci Evropské unie, 2005. 181 s. ISBN 80-7201-611-3.
18. Evropská komise. Communication DG. *Přístupové partnerství 1998* [online]. Ec.europa.eu, [1998] [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <<http://ec.europa.eu/ceskarepublika/pdf/pristuppartnerstvi1998.pdf>>.
19. Česko. Úřad vlády.Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Informace o způsobu hlasování v referendu o přistoupení ČR k eu* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/264/sekce/informace-o-zpusobu-hlasovani-v-referendu-o-pristoupeni-cr-k-eu/>>.
20. KLVÁŇA, Tomáš. *Tiskové zprávy : Prezident Klaus vyhláší referendum o vstupu do EU* [online]. Praha : Pražský hrad, 25. 4. 2003 [cit. 2008-11-05]. Dostupný z WWW: <http://www.hrad.cz/cms/cz/info_servis/tiskove_zpravy/124.shtml>.
21. *REFERENDUM O ČLENSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V EVROPSKÉ UNII : ANALÝZA – FÓRUM PRO EVROPSKOU POLITIKU – EUROPEUM* [online]. European Policy Forum, duben 2002 [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/doc/arch_eur/EPF_referendum.pdf>.
22. BEDNÁŘ, Jan. *Jisté „ano“ ČR pro EU?* [online]. Česká rozhlas, 20.05.2003 [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/komentare/_zprava/75770>.
23. Česko. Úřad vlády.Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Výsledky referenda o vstupu ČR do EU* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/404/sekce/chyba-stranka-nenalezena/?fulltext=vysledky-referenda-o-vstupu-cr-do-eu>>.

24. *Předvstupní pomoc a přípravné programy na ESF* [online]. Praha: Institut pro evropskou politiku EUROPEUM , [2002] [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/doc/materialy/rlz_kap3.pdf>.
25. Evropská komise. Communication DG. *Program Phare* [online]. Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v České republice, [2002] , 24/10/2008 [cit. 2008-11-04]. Dostupný z WWW: <http://www.evropska-unie.cz/download/cz/informacni_listy/programy/Program_Phare.pdf>.
26. MAHOVSKÁ, Kateřina. *Program Phare byl v ČR úspěšně ukončen* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, Středa, 31. leden 2007 [cit. 2008-11-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/phare/program-phare-byl-v-cr-uspesne-ukoncen>>.
27. *Program Phare byl ukončen* [online]. EU-Media, 18.01.2007 [cit. 2008-11-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/program-phare-byl-ukonen>>.
28. *Nástroj ISPA – šance pro životní prostředí a dopravu* [online]. EU-Media, 18.03.2002 [cit. 2008-11-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/analyza/nstroj-ispa--ance-pro-ivotn-prosted-a-dopravu>>.
29. *Vznik a vývoj programu Phare* [online]. Ministerstvo financí ČR, c2005-2009 [cit. 2008-11-14]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_phare.html>.
30. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Historie vstupu : Vstup ČR do EU* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2008-11-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>>.
31. *Struktura evropských dohod* [online]. Vláda České republiky, c2009 [cit. 2008-11-14]. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/files/rvk/rases/sbornik_cast2.pdf>.
32. ČAKRT, František. *EU -harmonizační předpisy* [online]. JURISTIC, 26. 10. 2000 [cit. 2008-11-15]. Dostupný z WWW: <<http://eu.juristic.cz/50982/odkazy%20-%2027k>>.

33. *Jaká přechodná období byla dohodnuta mezi Českou republikou a Evropskou unií ?* [online]. Český institut pro integraci Evropské unie, [2002] [cit. 2008-11-15]. Dostupný z WWW: [http://www.naseevropa.cz/portal/port_data.nsf/927b725e08d36a78c1256ea50030ae62/5c6c12187944e741c125710f002863d1/\\$FILE/web_k4.pdf](http://www.naseevropa.cz/portal/port_data.nsf/927b725e08d36a78c1256ea50030ae62/5c6c12187944e741c125710f002863d1/$FILE/web_k4.pdf).
34. Evropská komise. Communication DG. *Přístupové partnerství* [online]. Komise evropských společenství, [2003] , 19/07/2008 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_117_cs.htm.
35. Evropská komise. Communication DG. *Přístupové partnerství* [online]. Komise evropských společenství, [2003] , 19/07/2008 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_118_cs.htm.
36. MAHOVSKÁ, Kateřina. *SAPARD* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, Pátek, 20. červenec 2007 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/sapard>.
37. *SAPARD* [online]. Ministerstvo financí ČR, c2005-2009 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_sapard.html.
38. *Komunitární programy* [online]. EU-Media, c2004-2009 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/komunitarni-programy>. ISSN 1803-2486.
39. *Komunitární programy* [online]. AWD Česká republika, c2000-2009 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/evropska-unie/informace/financovani/komunitarni-programy/>. ISSN 1213-432.
40. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Komunitární programy* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2008-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/75/sekce/komunitarni-programy/>.

41. DIMITROVÁ , Michaela. *Češi o členství České republiky v Evropské unii* [online]. Sociologický ústav AV ČR, 20. květen 2008 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100785s_pm80520.pdf>.
42. HAD , Miloslav, STACH , Stanislav, URBAN , Luděk. *ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII : členství, přínosy a výzvy*. Praha : Český institut pro integraci Evropské unie, 2005. s. 33-49. ISBN 80-7201-611-3.
43. Komunikační strategie vlády České republiky v období před referendem o vstupu do EU. *Informace z Evropy* [online]. 2003, č. 1 [cit. 2008-11-16]. Dostupný z WWW: <http://www1.eis.cuni.cz/cze/info1_03.html>.
44. HRADILOVÁ, Jitka. A changing Europe: Challenges and Opportunitie in the Czech Republic: information strategies and post accession. Edinburgh, 2004. s. 1-13.
45. Komunikační strategie ČR před vstupem do EU. Praha, březen 2003. s. 1-8.
46. Průběžná zpráva o přípravě a realizaci komunikační strategie vlády ČR v období před referendem o vstupu ČR do EU: stav k 20.1.2003. Praha: Vláda České republiky, 20.1.2003.
47. Zdroje informací před referendem o vstupu do EU: v nejnovějších datech STEM. Praha: STEM, 11.6.2003.
48. Česko. Úřad vlády.Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Komunikační kanály* [online]. Vláda České republiky, 2008 [cit. 2009-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/cze/article.asp?id=41411&cat=5184&ts=3ec51>>.
49. *Regionální evropská informační střediska : Projekt REIS* [online]. Ministerstvo vnitra, c2003-2009 [cit. 2008-12-12]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/8712?ks=1223&docid=1763>.
50. *Přehled základních zdrojů informací o EU a vstupu ČR do EU* [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, [2003] [cit. 2008-12-12]. Dostupný z WWW: <<http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?d=592&j=33&k=377&o=23>>.

51. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *EUROFON* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2008-12-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/3/sekce/eurofon/>>.
52. REZKOVÁ, Miluše. *Kdo by měl seznamovat s integrací do EU. Očekávání důsledků integrace pro ČR*. [online]. Sociologický ústav AV ČR, 12. prosince 2003 [cit. 2008-12-12]. Dostupný z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100298s_pm31212.pdf>.
53. REZKOVÁ, Miluše. *Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU* [online]. Sociologický ústav AV ČR, 9. června 2003 [cit. 2008-12-12]. Dostupný z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100230s_pm30609.pdf>.
54. Evropská komise. Communication DG. *Delegace Evropské komise / Zastoupení Evropské komise* [online]. Komise evropských společenství, [2005], 19/07/2008 [cit. 2008-12-13]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_205_cs.htm>.
55. Hradilová, Jitka. Komunikace s občany – strategická priorita informační politiky Evropské unie. *Ikaros* [online]. 2006, roč. 10, č. 7 [cit. 2008-12-14]. Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/3522>>. URN-NBN:cz-ik3522. ISSN 1212-5075>.
56. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Komise plánuje lépe komunikovat s veřejností* [online]. Vláda České republiky, 22.07.2005 [cit. 2008-12-14]. Dostupný z WWW: <[2008 http://www.euroskop.cz/38/3032/clanek/komise-planuje-lepe-komunikovat-s-verejnosti/](http://www.euroskop.cz/38/3032/clanek/komise-planuje-lepe-komunikovat-s-verejnosti/)>.
57. *Komise schválila Bílou knihu o komunikaci EU* [online]. EU-Media, 02.02.2006 [cit. 2008-12-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/komise-schvlila-blou-knih-u-o-komunikaci-eu>>.

58. Evropská komise. Communication DG. *BÍLÁ KNIHA O EVROPSKÉ KOMUNIKAČNÍ POLITICE : (předložená Komisi)* [online]. Brusel : Komise evropských společenství, 1.2.2006 [cit. 2008-12-14]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0035:FIN:CS:PDF>>.
59. *Osoby a Instituce : Informační centrum Evropské unie (ICEU)* [online]. EU-Media, c2004-2009 [cit. 2008-12-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/osoby-a-instituce/zastoupeni-evropske-komise-v-cr/20/institute>>.
60. ČADILOVÁ, Kateřina. *Informační centrum Evropské unie v Praze* [online]. Praha : INFORUM, c2008-2009 [cit. 2008-12-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/archiv/inforum1999/prednasky/cadilova.htm>>.
61. *Cílové publikum a moderní sdělovací prostředky* [online]. SENÁT PČR, c2009 [cit. 2009-01-23]. Dostupný z WWW: <www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/original?docid=42695&varid=36295&fileid=34086>.
62. *Komunikační strategie resortu životního prostředí České republiky před vstupem do Evropské unie* [online]. Ministerstvo životního prostředí České republiky, 26.04.2001 , 18.10.2002 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.env.cz/www/zamest.nsf/5eafc5e970f63e14c1256c5500784c48/2a08ed4cbe5ea560c1256a3a00465572?OpenDocument>>.
63. Vojtášek, Filip. *Knihovny a komunikační strategie MZV. Ikaros* [online]. 2003, roč. 7, č. 4 [cit. 2009-02-16]. Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1315>>. URN-NBN:cz-ik1315. ISSN 1212-5075>.
64. HRADILOVÁ, Jitka. *Větší pozornost evropským informacím. : Konference v Maastrichtu – 28. a 29. listopad 2002. Národní knihovna* [online]. 2002, roč. 13, č. 4 [cit. 2009-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://full.nkp.cz/nkkr/pdf/0204/0204311.pdf>>.

65. Česko. Úřad vlády. *Webová stránka* [online]. Vláda České republiky, c2009 , 2.1.2009 10:07 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/website/webova-stranka-487/>>.
66. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1747c84dbd1335cba695837c70ba4457f71a.pdf>>.
67. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Shrnutí Koncepce informování o evropských záležitostech pro rok 2006* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1748-b3a45afafb02c2852d59f4f811c9b776.pdf>>.
68. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Revize Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR a návrh komunikačních priorit vlády na rok 2007* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1746-db9a49fa6e15c069c22ac64c4895f2d6.pdf>>.
69. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR na rok 2008* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1744-2b087f867548a81ddfce52fd74329327.pdf>>.
70. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR na rok 2009* [online]. Vláda České republiky, 2008 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/38/11625-koncepce_informovani_o_evropskych_zalezitostech_v_cr_na_rok_2009.pdf>.
71. HRADILOVÁ, Jitka. Rostoucí význam Evropských dokumentačních středisek při budování druhé generace informačních sítí Evropské unie. *Knihovna* [online]. 2007, roč. 18, č. 2, s. 139-147 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovna72/neuvirt.htm>>. ISSN 1801-3252>.

72. MOOZOVÁ, Irena. *Informační síť EK : Průvodce informačními a poradenskými sítěmi Evropské unie v České republice*. [online]. Komise evropských společenství, c2009 [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://europe-direct.cz/cs/117-informacni-site-ek/>>.
73. Evropská komise. Communication DG. *Europe direct : Informační síť. Česká republika* [online]. Komise evropských společenství, 2009 [cit. 2009-02-22]. Dostupný z WWW: <<http://europe-direct.cz/cs/>>.
74. Evropská komise. Communication DG. *Seznam infocenter EDS* [online]. Komise evropských společenství, c2009 [cit. 2009-02-22]. Dostupný z WWW: <<http://europe-direct.cz/cs/26-evr-dokumentacni-str/>>.
75. Evropská komise. Communication DG. *Informační střediska : PŘEHLED SÍŤÍ* [online]. Komise evropských společenství, [2008] , 28/08/2008 [cit. 2009-02-23]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/networks/index_cs.htm>.
76. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *České předsednictví EU 2009* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/112/sekce/ceske-predsednictvi-eu-2009/>>.
77. Česko. Úřad vlády. *Pracovní program a priority ČR během předsednictví v Radě EU* [online]. Vláda České republiky, c2009 [cit. 2009-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/program-a-priority-478/>>.
78. Česko. Úřad vlády. *Logo předsednictví* [online]. Vláda České republiky, c2009 [cit. 2009-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.eu2009.cz/scripts/detail.php?id=2394&newsid=484&listid=11&returnurl=%2Fscripts%2Fdetail.php%3Fid%3D484>>.
79. ŠKODOVÁ, Markéta. *Občané o předsednictví ČR v Radě Evropské unie* [online]. Sociologický ústav AV ČR, 9. února 2009 [cit. 2009-02-23]. Dostupný z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100867s_pm90209.pdf>.

80. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *EUROCENTRA* [online]. Vláda České republiky, 2008 [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/4/sekce/eurocentra/>>.
81. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *EUROFON* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/3/sekce/eurofon/>>.
82. *Druhy komunikačních systémů : Integrovaný informační systém - hlavní nástroj komunikace o Evropské unii* [online]. Institut státní správy, [2007] [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <http://iss-edu.edoceo.cz/edoceo/core/iss/vvn_v1_2802/resources/Modul_5/22_Integrovaný_informacni_system.html>.
83. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *SHRNUTÍ KONCEPCE INFORMOVÁNÍ O EVROPSKÝCH ZÁLEŽITOSTECH V ČR* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-02-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1747-c84dbd1335cba695837c70ba4457f71a.pdf>>.
84. Česko. Úřad vlády. Odbor pro informování o evropských záležitostech. *Vláda začala vydávat nový informační bulletin o EU* [online]. Vláda České republiky, 11.10.2005 [cit. 2009-02-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/38/3498/clanek/vlada-zacala-vydavat-novy-informacni-bulletin-o-eu/>>.
85. Česko. Úřad vlády. *Výroční zpráva za rok 2008* [online]. Vláda České republiky, c2008 [cit. 2009-03-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/organizace-utvaru/odbor-informovani-o-ez/vyrocní-zprava-za-rok-2008.pdf>>.
86. *Stálé zastoupení ČR při Evropské unii : Úkoly Stálého zastoupení* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, c2008 [cit. 2009-03-07]. Dostupný z WWW: <http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/o_stalem_zastoupeni/ukoly_staleho_zastoupeni/index.html>.

Seznam grafů

- Graf č. 1 Využití zdrojů informací před vstupem ČR do EU v %
- Graf č. 2 Kdo by měl seznamovat občany s integrací ČR do EU v %?
- Graf č. 3 Předpokládaná účast v referendu o vstupu ČR do EU v %
- Graf č. 4 Předpokládané výsledky referenda o vstupu ČR do EU v %
- Graf č. 5 Účast voličů v referendu o vstupu ČR do EU v %
- Graf č. 6 Výsledky referenda o vstupu ČR do EU v %
- Graf č. 7 Spokojenost občanů ČR se členstvím v EU v %
- Graf č. 8 Zájem o předsednictví ČR v EU
- Graf č. 9 Míra informovanosti občanů o předsednictví ČR v Radě EU v %
- Graf č. 10 Oblasti nejčastěji kladených dotazů ve sledovaném období od ledna do září roku 2007 ve všech třinácti Eurocentrech v %
- Graf č. 11 Oblasti nejčastěji kladených dotazů ve sledovaném období od ledna do září roku 2008 ve všech třinácti Eurocentrech v %
- Graf č. 12 Prostředky, kterými občané kontaktují Eurocentra
- Graf č. 13 Vývoj dotazů na lince Eurofon 2006 - 2008

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Logo Odboru pro informování o evropských záležitostech

Obr. č. 2 Logo předsednictví

Seznam příloh

Příloha č. 1 Eurolisty Eurocentra Ostrava č. 7/2009

